

Šmarčan

glasilo Krajevne skupnosti Šmarca

leto 11 | šte. 2 | december 2025

***Vesel Božič
in Srečno 2026!***

POD HOMŠKIM HRIBOM

Predstavitev zgodovine krajev pod Homškim hribom, vasi Šmarca, Nožice, Homec in Preserje. Z novimi pogledi in dognanji osvetljeni zgodovinski dogodki, ki so zaznamovali omenjene kraje in na novo ovrednotena njihova bogata kulturna dediščina. Nadaljevanje knjige Homec Antona Mrkuna iz leta 1925 z opisom življenja in pomembnejših dogodkov vse do danes. Besedilo je obogateno z izjemno fotografsko zapuščino Petra Nagliča, krajevnega fotografa in kronista ter enkratniki, novejšimi panoramskimi posnetki krajev, ki jih je s pomočjo sodobne tehnologije izdelal Toni Iglič.

Sedanji strokovnjaki, specialisti na področju zgodovine, umetnostne zgodovine, arheologije, etnologije idr. so na novo ovrednotili arheološka izkopavanja, topografijo krajev, geološko sestavo, etnološko izročilo, upravni razvoj krajev, razvoj šolstva, delo vplivnih posameznikov in druge pomembne vsebine. Del knjige vsebuje predstavitev društev, organizacij in posameznikov, ki so in še oblikujejo podobo krajev pod Homškim hribom. Natančno so opisana in predstavljena vsa znamenja, kapele in spominska obeležja. Prikazane in opisane so najstarejše znane cerkvene podobe in razglednice krajev. Podrobno je navedena kronika pomembnejših dogodkov po letu 1941.

Knjiga, katere glavni urednik je zgodovinar prof. dr. Janez Marolt, predstavlja dediščino naših prednikov, ki so zaznamovali bogato družabno življenje na Homcu in okolici. Zbornik utrjuje spomin na dogodke iz preteklosti, trenutke današnjega časa pa ohranja našim zanamcem.

Knjiga je velikega formata (24 x 30 cm), tiskana na kvalitetnem papirju, s trdimi platnicami in obsega 544 strani izredno zanimivega branja.

Zbornik vsebuje:

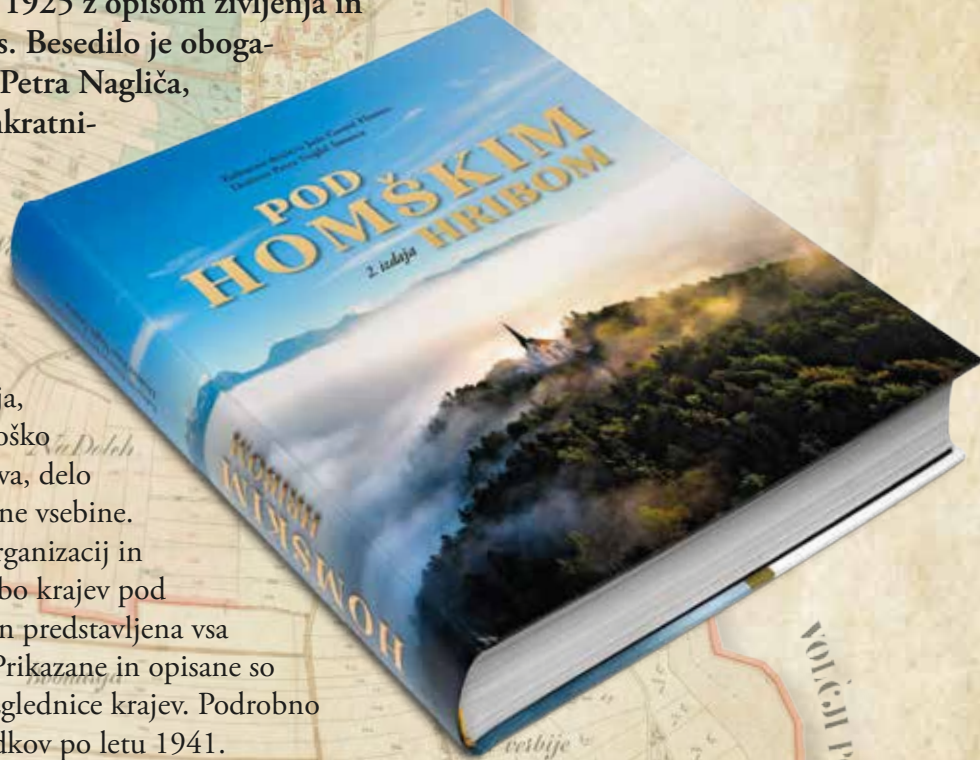
- več kot 800 novejših fotografij, od tega 15 dvostranskih in 25 enostranskih panoramskih posnetkov
- preko 250 fotografij Petra Nagliča, katere večina je predstavljena prvič
- preko 60 arhivskih načrtov, tlorisov, grafov, risb in skic
- preko 50 reprodukcij arhivskih dokumentov in umetniških podob
- preko 30 najstarejših cerkvenih podob in razglednic krajev

Informacije in naročila:

Kulturno društvo Jože Gostič Homec; kd.gostic@gmail.com, 031 322 568

Društvo Peter Naglič Šmarca; drustvo.peternaglic@gmail.com, 041 414 000

**Dopolnjena
2. izdaja**

Kazalo

Zgodilo se je v drugi polovici leta 2025	4
Nagovor župana.....	6
Delo operativne enote v drugi polovici leta 2025	7
Tekmovanje v spajanju sesalnega voda.....	8
Gasilski izlet 2025.....	10
Šmarča je dobila stara hišna imena.....	12
Srečni otroci.....	13
Tatjana Bodlaj: podjetnica in državna prvakinja v elektronskem pikadu 2025.....	14
Dostopnost storitev in blaga za osebe z invalidnostjo – še vedno odprto vprašanje 17	
Župnijska Karitas Šmarča Duplica – kako naprej?.....	18
Uspešna evakuacijska vaja: Gasilska in gorska reševalna služba opravili svoje delo na »goreči« OŠ Marije Vere.....	20
Izgradnja objekta Pot tehnične dediščine Šmarča – 1. faza	22
Odprtje jeklenega poligona za vadbo na prostem v Športnem parku Virtus	24
Dnevi narodnih noš – KS Šmarča.....	26
V vrtcu Antona Medveda, enoti Sonček v Šmarci, dogaja	28
Sončkov gaj – naša gozdna igralnica, prostor raziskovanja in toplih zgodb.....	29
Ustvarjalni kotiček – Pravljiciha hiška.....	30
V besedi je moč	32
21. srečanje športnikov in medijskih osebnosti slovenije	36
Tradicionalna delavnica adventnih venčkov v Šmarci združila vse generacije	38
Nagradna križanka.....	39

Šmarčan

je glasilo krajevne skupnosti Šmarča.

Uredniški odbor:

**Andraž Dolar, Matic Podržaj,
Matjaž Šporar, Tina Tonin,
Tjaša Koželj in Mitja Šarec**

Tehnična priprava in oblikovanje:

Zoran Bajc, Fotolito Dolenc d.o.o.

Lektoriranje:

Boris Kern in Gašper Tonin

Fotografija na naslovnici:

Vido Repanšek

Tisk: **Fotolito Dolenc d.o.o.**

Naklada: **550 izvodov**

Izdajatelj: **KS Šmarča**

E-pošta: **ks@smarca.net**

Navedbe in podatki v objavljenih prispevkih ne izražajo vedno tudi mnenja uredniškega odbora, za njihovo vsebino odgovarjajo avtorji prispevkov.

Besedilo: Mitja Šarec, predsednik KS Šmarca

Zgodilo se je v drugi polovici leta 2025

V krajevni skupnosti Šmarca se je v drugi polovici leta 2025 dogajalo na številnih področjih dela in življenja.

V obdobju od septembra do decembra smo imeli dve redni in eno dopisno sejo KS Šmarca, na katere so člani sveta redno prihajali in konstruktivno sodelovali. Na seje so vabljeni tudi svetniki občinskega sveta občine Kamnik, ki prihajajo iz Šmarce. Tako lahko na občinskem svetu s tekočo problematiko v našem kraju seznanijo ostale člane in pravočasno ukrepajo, kadar je to potrebno.

Svet KS Šmarca je precej pozornosti namenjal sodelovanju s krajanji in društvi v Šmarci. Redno smo obravnavali prejete pobude krajanov. Predvsem so se pobude navezovala na izboljšanje infrastrukture v kraju in posledično tudi varnosti. Še vedno je pereča prometna ureditev vključno z ureditvijo parkirišč na območju športnega parka Virtus. S strani občine Kamnik je obljubljeno, da se v naslednji fazi ureditve športnega parka pristopi k celoviti ureditvi tega in sicer v letu 2026. V prihodnosti pa je predvidena tudi povezovalna cesta med Bistriško cesto in Kamniško cesto in sicer na severnem delu bivše tovarne KIK Plastika. Ta ureditev je že natančno določena v občinskem podrobnem prostorskem načrtu (OPPN KA-112). Prejeli smo pobudo za namestitev dodatnih igral in klopi na območju igrišča Virtus, pobudo za izgradnjo otroškega igrišča na južnem delu Šmarce, postavitev cestnih ogledal na križišču Obrtniške ulice in Pibernikove ceste, ponovno pobudo za postavitev ulične razsvetljave na Bistriški cesti (kanalizacija zanjo je že izgrajena), pobudo za asfaltiranje Mlinarske ulice in še mnogo drugih pobud. Vse smo obravnavali in jih umestili v smernice KS Šmarca ter jih posredovali na občino Kamnik. Nekaj od naštetega je bilo v tem obdobju že urejeno, kar nekaj načrtov pa še čaka na izvedbo.

Most na Radomeljki cesti

Prenova strehe na krajevnom domu

Nadaljuje se izvedba protipoplavnih ukrepov na območju Šmarce. Glede na informacije, ki smo jih prejeli iz občine Kamnik, je projektna dokumentacija za izvedbo na direkciji za vode že pripravljena in naj bi bila v mesecu decembru tudi sprejeta/podpisana.

V Šmarci pa se je dogajalo še veliko drugega. Tako smo v letošnjem letu veliko pozornosti namenili in še namenjamo vzdrževanju krajevnega doma, kjer je bilo zaključeno popravilo prezračevalnega sistema, septembra pa je bila izvedena zamenjava strešne kritine na severnem delu krajevnega doma Šmarca. Sredstva so bila zagotovljena iz proračuna občine Kamnik, dela pa je izvedel Uroš Baumann s.p.

Redno smo spremljali osnovno infrastrukturo v Šmarci (razsvetljava, koši, hidranti, urejanje par-

ka ...). Ob zaznanih pomanjkljivostih, ki smo jih opazili člani KS, ostali krajan in člani različnih organizacij, smo redno poročali ustreznim organom, ki so pristojni za urejanje posameznih področij.

V preteklih mesecih se je v Šmarci na kulturnem in družabnem področju življenja zgodilo veliko lepih in uspešnih zgodb.

Še posebej je bilo dejavno Kulturno prosvetno društvo Šmarca pod vodstvom Tine Tonin, ki tradicionalno pripravi lepe, vsebinsko bogate in dobro obiskane prireditve in delavnice. V dvorani, kjer redno potekajo vodene vadbe in namizni tenis, se poleg domačih prireditev zvrstijo tudi druge predstave in vsebine. Želimo in trudimo se, da se ponudba vsebin širi, da vsem starostnim skupinam omogočimo dejavno vključevanje v našo skupnost.

Pri vseh dejavnostih, še posebej, kjer sodelujejo zunanji izvajalci, gre velika zahvala Gašperju Pavlinu, ki skrbi za organizacijo uporabe dvorane in ostalih prostorov v Krajevnom domu.

Tradicionalno je bilo v tem obdobju zelo dobro tudi sodelovanje med PGD Šmarca in KS Šmarca. Svet KS Šmarca se zaveda, da je PGD Šmarca vodilno društvo v našem kraju, ki izredno lepo skrbi za vključevanje mladine v gasilske in druge družabne dejavnosti. Še posebej je hvale vredno, da ima mla-

Narodne noše – KS Šmarca

dina, člani, članice, veterani in veteranke v našem kraju možnost za vključevanje v dejavnosti društva, ki so prostovoljne, humanitarne in brezplačne.

Župnijski Karitas Šmarca – Duplica pomagamo s finančnimi sredstvi, ki so namenjena pomoči ljudem, ki so v stiski.

Poleg navedenega so se v Šmarci odvijali dogodki, zlasti v sklopu PGD Šmarca in župnije Šmarca ter drugih društev in posameznikov, ki so podrobneje zajeti v posameznih člankih tega glasila.

Hvala vsem krajkankam in krajanom, ki ste karkoli dobrega in prijaznega postorili za naš kraj in naše krajanke!

Defribilator na Gasilskem domu

Nagovor župana

Drage Šmarčanke, dragi Šmarčani,

zadnja leta so bila za našo skupnost pestra, dinamična in – lahko z veseljem rečemo – tudi razvojno naravnana. Kljub številnim izzivom smo ostali povezani, predani svojemu kraju in usmerjeni naprej. Veliko smo postorili po celotnem območju naše občine, pomembne korake pa smo v tem času naredili tudi v Šmarci.

Med večjimi pridobitvami je nedvomno protipoplavni nasip, ki je bil zgrajen kmalu po katastrofalnih poplavah leta 2023. Skupaj z lokalno civilno iniciativo si aktivno prizadevamo za celostno ureditev Kamniške Bistrice od Kamnika do Radomelj, ki je načrtovana v dveh etapah.

Za nami je tudi **celostna prenova in razvoj športnega parka Virtus**, ki postaja pravi ponos občine ter prostor, kjer se srečujejo šport, druženje in rekreacija. Položili smo **ново umetno travo**, postavili **reflektorje**, poskrbeli za **urejene tribune** ter dodali **jekleni vadbeni poligon**, ki je namenjen športnim navdušencem vseh generacij. Park danes živi v vseh letnih časih in prav vsak dan znova dokazuje, kako pomembno je vlagati v prostore, ki povezujejo. V prihodnjem letu bomo nadaljevali z ureditvijo okolice in umirjanjem prometa.

Ponosni smo tudi na **izgradnjo osrednjega trga v Šmarci**, ki prostor postopoma spreminja v prijetnejši, bolj urejen in lepše zaokrožen ambient. Trg dobiva svojo identiteto, prostor pa bo v prihodnjih letih še bogatil kulturno, družabno in krajevno dogajanje.

Letos smo uspešno izvedli tudi **prenovo strehe na Krajevnom domu Šmarca**, s katero smo

poskrbeli za varnost, trajnost in boljše pogoje za društveno in skupnostno življenje. Krajevni dom je srce številnih dejavnosti, zato bomo z vlaganji vanj nadaljevali.

Pomemben korak k sodobni infrastrukturi v preteklih letih predstavlja **optično omrežje, ki je zdaj dostopno v vseh domovih v KS Šmarca**. S tem je omogočen velik tehnološki preskok, ki podpira razvoj gospodarstva, učenja, dela na daljavo in kakovostnega vsakdana.

V zadnjem obdobju je bilo preplaščenih in razsvetljenih več krajevnih ulic, ki tako postajajo varnejše in bolj urejene. Hkrati nadaljujemo z načrtovanjem in izboljšavami v predelih, kjer obstajajo potrebe po ureditvi.

Razvoj se nadaljuje na osi **ob Bistrici**, kjer z urejanjem prostora, infrastrukture in rekreacijskih poti skupaj z državo gradimo novo kakovost bivanja, hkrati pa ohranjamo stik z naravo, ki je ena največjih vrednot naših krajev. Pomembni so tudi številni manjši, a nič manj dragoceni projekti, ki skupaj soustvarjajo urejeno, prijetno in živahno Šmarco.

Drage krajanke in krajani, **Šmarca je zakon** – zaradi vas. Zaradi vaše energije, predlogov, sodelovanja in pripadnosti vaši skupnosti. Skupaj z vami bomo tudi v prihodnje gradili zgodbe, na katere bomo ponosni. **Hvala vam vsem.**

Naj bo tudi novo leto v znamenju dobre volje, medsebojne podpore in novih uspehov. Srečno 2026!

Vaš župan Matej Slapar

Delo operativne enote v drugi polovici leta 2025

Operativna enota PGD Šmarca je v drugi polovici leta 2025 posredovala pri sedmih intervencijah.

4. julija je med naseljem Šmarca in reko Kamniško Bistrico prišlo do požara travne površine v obsegu približno 250 m². Požar smo pogasili gasilci PGD Šmarca in PGD Kamnik.

20. julija smo bili klicani na gašenje požara na travniku ob Jeranovi ulici. Skupaj s PGD Kamnik smo požar na nenadzorovanem kurišču omejili, prekopali in pogasili ter pogorišče dodatno zalili z vodo. Gorel je manjši kup zelenja in vej v izmeri približno 5×5 metrov.

1. avgusta je ponoči zagorelo v deblu večjega drevesa. Gasilci smo ga uspešno pogasili.

6. oktobra smo bili gasilci PGD Šmarca aktivirani v pripravljenost v gasilnem domu. V naselju Klemenčevo v Kamniku je zagorelo pomožno poslopje v bližini stanovanjske hiše in hleva. Požar so pogasili gasilci PGD Kamniška Bistrica in PGD Kamnik.

Naslednji dan, **7. oktobra**, je zagorelo pod pokrovom motorja osebnega vozila, parkiranega na

Radomeljski cesti v Šmarci. Požar smo uspešno pogasili.

9. novembra smo bili ob 00.52 klicani na pomoč pri gašenju večjega industrijskega objekta v nekdanjem kompleksu Lip Radomlje. Skupaj je bilo aktiviranih kar 16 gasilskih enot in več kot 150 gasilcev. Iz Gasilske zveze Kamnik smo posredovali PGD Šmarca in PGD Kamnik. Požar je bil pogasjen v jutranjih urah.

2. decembra je na Kamniški cesti zagorela stanovanjska hiša. Skupaj s PGD Kamnik smo iz terase rešili starejšo osebo ter pogasili požar, ki se je razširil v dva prostora hiše, na podstrežje in streho. Na pomoč je priskočil tudi PGD Duplica.

V tem obdobju smo izvajali redne operativne vaje ter skrbeli za stalno pripravljenost operativne enote, opreme in urejenost gasilskega doma. Od septembra kar sedem novih tečajnikov obiskuje tečaj za operativnega gasilca, s čimer še dodatno krepimo kadrovske pripravljenosti društva.

Udeležili smo se dveh večjih vaj. Prva je bila vaja Gasilske zveze Kamnik ob njeni 70-letnici, kjer smo sodelovali pri simulaciji požara v Domu kulture Kamnik. Sodelovalo je vseh 13 društev zveze. Druga vaja pa je bila sektorska vaja, ki so jo ob svoji 100-letnici organizirali gasilci PGD Duplica, s scenarijem požara v Osnovni šoli Marije Vere na Duplici. Udeležili smo se tudi dveh vaj za okroglo obletnico naših članov. 8. 11. smo v PGD Šmarca organizirali tudi tekmovanje v spajanju sesalnega voda, ki se ga je udeležilo lepo število tekmovalnih ekip.

Gasilke in gasilci PGD Šmarca se vsem zahvaljujemo za zaupanje in podporo.

Besedilo: Tjaša Koželj – PGD Šmarca

Tekmovanje v spajanju sesalnega voda

V novembru je v organizaciji PGD Šmarca potekalo prvo pokalno tekmovanje SSV – spajanje sesalnega voda, ki je v društvu predstavilo pomemben korak naprej pri razvoju tekmovalne gasilske dejavnosti. Dogodek je privabil več ekip in poskrbel za izjemno vzdušje ter veliko motivacije za nadaljnje delo.

SSV je kratica za spajanje sesalnega voda, eno izmed najbolj prepoznavnih in osnovnih gasilskih tekmovalnih vaj. Gre za vajo, ki simulira postopek postavitve sesalne linije pri črpanju vode iz naravnega ali umetnega vodnega vira. Sesalni vod je tisti del napeljave, ki povezuje vodno črpalko s samim

virom vode – zato je natančnost pri spajanju izredno pomembna.

Tekmovanje je potekalo v Krajevnem domu Šmarca, ki je bil prilagojen za izvedbo tekmovanja, ekipe pa so tekmoval v enakih pogojih in pod budnim očesom sodniške ekipe.

Na tekmovanju se preverja: hitrost in natančnost povezovanja cevi, usklajenost članov ekipe, pravilna uporaba orodja (ključev, cevi, sesalnega koša), pravilna postavitvev in položaj tekmovalcev.

Vaja je pomembna tudi zato, ker predstavlja temelj delovanja pri intervencijah, kjer se voda zajema iz potokov, rek, bajerjev ali drugih naravnih vodnih virov.

Iz PGD Šmarce so tekmoval 3 ekipe, pri čemer je ekipa A1 dosegla 2. mesto.

Besedilo: Urška Koželj

Gasilski izlet 2025

V soboto, 25. oktobra 2025, smo se gasilke in gasilci ter njihovi družinski in podporni člani podali na čudovit gasilski izlet. Pripravljen smo imeli pester program, ki je vključeval kulinarčne užitke in strokovne obiske v Vipavski dolini.

Na izlet smo se odpravili zgodaj zjutraj. Rahlo megleni dan se je na poti proti slikoviti Vipavski dolini hitro prelevil v sončen dan. Naša prva postaja je bila Picerija na Placu, kjer nas je čakalo prijetno razvajanje z okusnim bogračem, ki nas je ravno prav podprl z energijo, ki smo jo potrebovali v tistem dnevu.

Po malici smo pot nadaljevali do domače Pršutarne Ščuka, kjer smo izvedeli veliko o tradicionalni kraški obrti priprave pravega pršuta. Pršutarna raz-

vija zorjenje pršuta 12, 24 in 36 mesecev, kar jim daje bogat in izrazit okus. Sledila je degustacija njihovega najbolj znanega sočnega pršuta, ki smo ga imeli priložnost tudi kupiti za domov.

Sledil je postanek v vinski kleti Vina Jamšek (Jamšek 1887), kjer smo si ogledali posestvo, ki obdeluje okoli 6 hektarov vinogradov in prideluje različne vinske sorte, med njimi tudi avtohtoni zelen in pinela. Sledilo je odlično vodena degustacija vin, pri čemer smo o degustiranih vinih izvedeli vse o njihovi pridelavi in posebnostih.

Izlet smo nadaljevali z obiskom PGD Selo na Vipavskem, kjer smo si izmenjali pozdrave, pogledali njihov gasilski vozni park, njihovo delo in občutili gostoljubnost lokalnega društva.

Za zaključek izleta nas je čakal obisk Kosovo-ve kmetije v Črničah, kjer smo imeli pozno kosilo oziroma zgodnjo večerjo. Kmetija je znana po do-

mači hrani in prijaznem ambientu. Po večerji smo se veseli krasnega druženja in polni novega znanja in novih poznanstev odpeljali nazaj proti Šmarci. Kogar pa zanima več podrobnosti, je pa lepo povabljen, da se v prihodnje izletu tudi sam pridruži.

SPLETNI PORTAL – [smarcan.si](http://www.smarcan.si)

- Novice iz Šmarce,
- napoved dogodkov v Šmarci,
- podatki iz šmarske vremenske postaje,
- oznanila naše župnije,
- in še valiko več ...

Veseli bomno vaših prispevkov iz dogodkov in ostalih novic ter vabil, ki so v povezavi s Šmarco – z veseljem jih bomo objavili!

<http://www.smarcan.si/>

Besedilo: Matjaž Šporar; Vir: Klemen Klinar

Fotografije: Peter Naglič

Šmarca je dobila stara hišna imena

Avtor projekta Klemen Klinar pri namestitvi tablice s hišnim imenom

Hišna imena predstavljajo dragocen del kulturne dediščine ter zgodovine kraja in naroda. Po slovenskih vaseh in podeželju so se ohranila več kot štiri stoletja, prenašala so se iz roda v rod in obstala tudi ob menjavi lastnikov ali njihovih priimkov. Ljudje so se med seboj pogosto prepoznavali po domačih imenih, imenovanih tudi »vulgo«, veliko bolj kot po uradnih priimkih. Najpogostejše so se ohranila na podeželju, čeprav je treba upoštevati, da so bila številna območja današnjih mest v preteklosti ruralna in so imela enako tradicijo poimenovanja. Posebna zanimivost slovenskih hišnih imen je, da so pogosto zapisana v narečju, zato je za razumevanje njihovega pomena ključno poznavanje stare govornice posameznega območja. Ohranitev hišnih imen tako prispeva k varovanju lokalne tradicije, kolektivnega spomina in posebne kulturne identitete posa-

Hišna št.	Stara hiš. št.	Franciscejski kataster 1826	Status animarum 1863	A. Mrkum 1925	Hišno ime narečno	Hišno ime polnirjeno
Spodnji log 9	65	/	/	Ignac	Pri Ignacu	Pri Ignacu
Stegne 1	25	Špehan	Špehan/Štepan	Špehan	Pri Škafarju	Pri Škafarju
Stegne 2	26	Schustarjov Mathia	Matija	Matija	Pri Macij	Pri Matiju
Stegne 6	51	/	/	Zajec	Pri Zajcu	Pri Zajcu
Trata 5	63	/	/	/	Pri Rozali	Pri Rozali
Trata 9	4	Kovač	Kovač	Kovač	Pri Kovaču	Pri Kovaču
Trg padlih borcev 1	5	Punzhab	Bunder	Bunder	Pri Bunderu	Pri Bunderu
Trg padlih borcev 8	71	/	/	Tovarn	Triglav/Makarón fabrika/ Pri Vovkač	Triglav/Makarón fabrika/ Pri Vovkaču

Del tabele iz knjižice »Kako se pri vas reče«

meznih skupnosti, krepi pa tudi navezanost ljudi na domači kraj.

Zgodovinski viri, v katerih so ohranjena hišna imena, potrjujejo, da je ime v času nastanka vira že obstajalo. Pogosto nam takšni zapisi pomagajo tudi pri razkrivanju izvora posameznega hišnega imena. Največkrat se pojavijo v delovodnikih Franciscejskega katastra za Kranjsko iz 20. let 19. stoletja, pri čemer so za katastrsko občino Šmarca ohranjeni le zapisi iz leta 1826. V družinskih knjigah, imenovanih *status animarum*, ki so jih župniki vodili za spremljanje svojih župljanov, so hišna imena navedena kot posebna kategorija – običajno pod oznako *nomen vulgare*, kar lahko prevedemo kot domače ime. V preteklosti skrbno zbirana in zapisovana hišna imena v svoji izvirni narečni obliki lahko uvrstimo med nesnovno kulturno dediščino. Tak način zapisa omogoča vpogled v zgodovinski razvoj lokalnega jezika, saj naglasna znamenja razkrivajo nekdanje naglasne vzorce in kakovost samoglasnikov, ki so se skozi stoletja oblikovali v določenem prostoru. Ostrivec označuje ozek, dolg glas (npr. *répa*, *móka*),

Levo pri Jerasu, v sredini Pri Birtu in desno zadaj Pri Brojanu, leta 1935

Pri Bundru, leta 1935

Pri Šimenku, leta 1930

strešica širok, dolg glas (npr. *pêta, rôka*), krativec pa širok, kratek glas (npr. *kmèt, nastòp*). Poseben pomen pri zgodovinskem proučevanju ima tudi zapis polglasnika (ə), ki odraža staro glasovno podobo, podobno samoglasniku v besedah *pes* [pəs] ali *vrtnar* [vərtnár]. Poleg narečnih oblik so bile zbrane tudi delno poknjižene različice hišnih imen. Te predstavljajo poskus približevanja prvotnega narečnega izgovora knjižni normi, obenem pa kažejo na zgodovinske procese standardizacije slovenskega jezika in vpliv knjižne kulture na lokalno poimenovanje. Na obravnavanem območju krajevnih skupnosti se je oblikovalo gorenjsko narečje s posebnimi jezikovnimi pojavi, značilnimi predvsem za območje Kamnika, Domžal, Mengša in Komende. Ta narečna podoba odraža zgodovinske stike, poselitvene procese ter kulturne vplive, ki so se skozi čas prepletali na tem delu Gorenjske.

Za preprečitev izginotja hišnih imen je bil v sklopu te pobude v občini Kamnik opravljen podroben pregled nekdanjih in današnjih hišnih imen že v nekaterih krajevnih skupnostih, letos pa se je ta seznam razširil še na krajevne skupnosti Šmarca, Volčji Potok in Vranja Peč. Večino podatkov za seznam hišnih imen so na srečanjih z vodjo tega projekta, Klemenom Klinarjem, posredovali lokalni prebivalci, v pomoč pa so bili tudi zgodovinski viri. Vsi lastniki,

ki so se odločili za naročilo plošče s hišnim imenom, so te že prejeli. V zvezi s hišnimi imeni v Šmarci gre po mnenju vodje projekta izpostaviti naslednje:

- Popisanih je bilo 80 starih hišnih imen, od tega so bila štiri takšna, ki jih ni mogoče umestiti na današnji naslov.
- Za Šmarco je v primerjavi z ostalimi naselji značilno to, da je velik delež hišnih imen mlajših – iz obdobja med obema vojnama (npr. v Franciscejskem katastru iz leta 1826 je 43 hišnih števil, v župnijski knjigi iz 2. polovice 19. stoletja pa 51).
- V občini Kamnik je bilo do sedaj zbranih že 1274 hišnih imen, s tablo je skupaj označenih 726 hiš.
- Z napisno ploščo je označenih 30 hiš, kar predstavlja 40 % (to je žal v primerjavi s povprečjem trenutnega projektne območja podpovprečno – povprečje je približno 60 %).

Hišna imena so že umeščena na spletno stran www.hisnaimena.si.

Knjižice so že natisnjene in so brezplačno na razpolago krajankam in krajanom od 1. decembra dalje, predvidoma na sedežu Krajevne skupnosti Šmarca.

Pri Tinetu, leta 1935

Inaja Dizdarević, 8. b

Srečni otroci

Tam nekje sredi avgusta
prostor poln je otrok.

Polna bonbonov njihova so usta,
težko preslišiš njihov zvok.

Zvok, ki poln je smeha in glasov,
in ki sam po sebi pove:
dolgo je še do tega, da gredo domov,
do takrat pa se vse sme.

Srečen otrok si, ko z rokami bližnjega si objet
in z dvignjeno glavo prosto raziskuješ svet.

Besedilo: Tina Tonin

Tatjana Bodlaj: podjetnica in državna prvakinja v elektronskem pikadu 2025

Državno prvenstvo v elektronskem pikadu 2025. Dvorana Campus, Ptuj, 24.–27. 4. 2025. Disciplina (kategorija): CRICKET.

Ker se s Tatjano pozna že vrsto let, si lahko v tem pogovoru privoščiva nekoliko bolj sproščen ton. Zato se bova tikali, tako kot v vsakdanjem življenju.

Za začetek — kako bi se opisala v nekaj povedih?

Šmarčanka sem že 47 let, z družino živim v zanimivem delu Šmarce, ki se mu reče Sibirija. Poleg dela, ki ga opravljam, in raznih službenih aktivnosti, sem najraje z družino. Izkoristimo vsak prosti čas, saj zaradi službenih obveznosti tega vedno primanjkuje.

Kam se najraje odpravite skupaj?

Zelo radi hodimo v toplice, predvsem pozimi, poleti pa smo veliko na morju. Imamo čoln in smo 14 dni v kosu na vodi. Tudi trije otroci uživajo v tem.

Kako otroci gledajo na mamo, ki tekmuje v pikadu?

Sin Domen je moj največji navijač. Tudi on se ukvarja s športom – kegljanjem. Je član Kegljaškega kluba Kamnik, sama pa sem v klubu PK Lovrek Makole. Dekleti, Nuša in Anja, me včasih spremljata na kakšni tekmi, na turnirje in prvenstva pa hodim sama. Če so takrat z mano otroci, se zelo težko osredotočim, kar pa je v tem športu najpomembneje.

Šport, s katerim se ukvarjaš, mi ni najbolj znan, vsaj ne kot tekmovalna disciplina. Sama sem kot otrok metala puščice v kartonasto tarčo, kasneje so se pojavile elektronske. Si tudi ti začela pri klasični različici?

Ne, moje prve puščice so letele v elektronski pikado. Kasneje sem začela tudi z ameriškim pikadom (BullShooter) in klasičnim pikadom (Steel Dart oz. pluta). Elektronski in ameriški pikado sta ista, vendar se pri slednjem cel center šteje kot 50 točk. Pri elektronskem pikadu pa šteje mali center 50, veliki pa 25 točk. Pri pluti (SteelDart) se štejejo točke samo pri puščici, ki ostane v tarči. Zanimivo je, da pri klasičnem pikadu velja kodeks oblačenja – črne hlače, črni čevlji in polo majica.

Te je kdo iz družine navdušil za pikado?

Ne. Začela sem »pri Mitnici« v Kamniku. Ko sem prvič »za hec« s prijatelji igrala pikado, sem ugotovila, da mi gre zelo dobro. To je bilo pri sedemnajstih letih, ko sem si tudi prvič kupila svoje puščice.

Igraš sama ali potrebuješ trenerja? Kako pogosto treniraš?

Nekateri imajo res trenerja. Sama ga nisem nikoli imela. Potrebno je veliko koncentracije, ki ti je trener ne more dati. Menim, da moraš sam urediti misli, saj pridejo trenutki, ko nasprotnik v prvem krogu zadane po dve trojni številki. Takrat moraš biti dovolj zbran, da ne glede na rezultat nasprotnika ostaneš trdno na svojih nogah.

Treniram vsak dan, doma. Je pa res, da se zaradi mojega posla in družine turnirjev ne udeležujem

POWER TEAM, PK Lovrek, Makole.

več tako pogosto kot pred leti, ko še nisem imela družine. To se pozna tudi pri rezultatih.

Kateri del igre ti predstavlja največji izziv?

Glede na to, da večinoma tekmujem v elektronskem pikadu, mi največji izziv predstavlja, da imam možnosti samo še en ali dva kroga do zmage, nasprotnica se že približuje zaključku, sama pa imam do tja še nekaj korakov.

Imaš pred tekmo ali nastopom kakšno posebno rutino?

Imam stalno rutino, ki pa naj ostane skrivnost.

Imaš morda svoje najljubše puščice ali tablo?

Puščice imam konstantno svoje, 18-gramske. Teh ne menjam, saj se človek navadi na težo puščic. Za aparat za pikado pa mi je vseeno, saj moraš pač metati na tiste, ki so na tekmovanjih, če želiš dobre rezultate.

Kaj te pri igri najbolj pritegne – tekmovalnost, druženje, sprostitve, natančnost ...?

Tekmovalnost. Na tekme grem vedno z namenom, da dosežem dober rezultat. To se žal ne zgodi vsakič, saj ima človek kdaj pa kdaj tudi slab dan. Tudi to je del tekmovanja ali igre.

Kako zahteven šport je elektronski pikado v resnici? Kakšne so najpogostejše napačne predstave o njem?

Je zelo zahteven, sploh zaradi izjemne koncentracije. Ljudje imajo pogosto napačno predstavo o tem športu, saj velja mnenje, da je to še vedno gostilniški šport. Pikado se že dve leti razvija tudi pod okvirjem OKS (Olimpijski komite Slovenije), kar pomeni, da smo tudi uradno registrirani kot športniki.

Meniš, da je to šport, ki se bo v prihodnosti še bolj razvil?

Definitivno. Najbrž bo postal tudi olimpijska disciplina, saj zaenkrat še ni. Vse kaže, da bo v prihodnosti tako tudi šport na olimpijskih igrah.

Katera je tvoja najljubša izkušnja s turnirjev?

Dobri rezultati in premoč nasprotnice, ki jo leta nazaj nikoli nisem zmogla premagati.

Imaš morda kakšno smešno prigodo s tekem ali treningov?

Imam bolj panično izkušnjo. Puščice si vedno zatakne v gumbnice na majici. Ko sem hodila po dvorani na evropskem prvenstvu, sem čez nekaj časa opazila, da imam samo dve puščici, v tretji gumbnici pa je bilo samo pero, ker se mi je s puščice odvila utež in mi padla na tla v dvorani. Vsako leto je

Ekipne državne podprvakinje, POWER TEAM, PK Lovrek, Makole.

na tem prvenstvu okrog tisoč igralcev, zato je tako majhen predmet zelo težko najti. Utež so mi pomagale iskati slovenske pikaderke iz drugih klubov.

Kako se spopadaš s trenutki, ko igra ne gre po načrtu?

Težko. Poskušam odmisлити vsak slab met in za vsako puščico posebej se poskušam zbrati. Slabo voljo poskušam čim prej pregnati.

Kaj bi se zgodilo, če bi puščice metala z levo roko, se pravi »nedominantno« – bi zadela tarčo?

Sem že poskusila. Puščica je letela mimo aparata in niti približno blizu tarče.

Katera navada drugih igralcev te najbolj nasmeje?

Morda to, ko nekdo zmaga prvo ali drugo igro, od sreče vpije na ves glas, čeprav je do finala še dolga pot.

Si tudi doma praznovala naslov prvakinja?

Ne. Zmago vedno pustim za seboj, drugi dan je to zame že pozabljeno. Doma imam že veliko pokalov, vsak ima svojo zgodbo, a kljub temu doma tega ne praznujemo posebej.

Kako ti ta posebna športna disciplina pomaga v poslu – ali opaziš kakšne vzporednice?

Glede na to, da je moj posel delo manikerke, je tako kot pri pikadu potrebna mirna roka in natančnost. Zato sem se našla v tem.

Ti šport pomaga pri premagovanju stresa?

Ja, zelo. Takrat se popolnoma odklopim in ne mislim na druge stvari. Pikado me res sprošča.

Kako organiziraš svoj dan, da uskladiš delo, treninge in zasebno življenje? Kaj ti je pri tem najtežje?

Velikokrat ima dan premalo ur in leto premalo dni. Na koncu se kljub temu vse obrne tako, kot mora biti. Včasih je potrebno tudi odrekanje.

Bi rekla, da si danes podjetnica, športnica ali oboje enako?

Rekla bi, da sem danes bolj podjetnica. In predvsem mama.

Branka Krčec, kapetanka POWER TEAMA in Tatjana Bodlaj – zmaga na 32. tradicionalnem turnirju Wörthersee v Avstriji, tekmovanje v elektronskem pikadu, konec maja 2025. Konec avgusta je bila Tatjana s Silvom Javornikom evropska podprvakinja v disciplini Open Double Mix 501 DO.

Viva Černac, 8. c

Zima

Kaj je sneg?

Zakaj pozimi bel je breg?

*Zakaj pozimi lahko smučaš,
poleti pa v dolino le kamenje lučaš?*

*Zakaj snežak človeku ni enak,
svetloba ga ubije,
saj je ne odbije
in bolj težko se skrije.*

*Pozimi se sankáš, smučáš,
kepe okoli lučáš.*

*Pozimi ješ bolj meso,
takrat zelenjava je kot zlato.*

*Pozimi se smejiš,
se ničesar ne bojiš.
Ko kepa te zadane,
pa jakna bela postane.*

Dostopnost storitev in blaga za osebe z invalidnostjo – še vedno odprto vprašanje

Krovni pravni akt, ki v Sloveniji ureja področje dostopnosti za osebe z invalidnostjo, je *Zakon o izenačevanju možnosti invalidov*. Njegov cilj je za osebe z invalidnostjo ustvarjati enake možnosti na vseh področjih življenja. Kljub temu se v praksi še vedno pojavljajo številne ovire, ki osebam z invalidnostjo otežujejo ali celo onemogočajo enakovredno vključevanje v družbo.

Večini ljudi je dostop do javnega prevoza, informacij, storitev in blaga samoumeven. Za osebe z gibalnimi ali senzoričnimi ovirami (slepota, slabovidnost, gluhot, naglušnost ali gluhoslepota) pa to pogosto ne velja. Še pred nekaj leti je bilo za gibalno ovirane osebe praktično nemogoče uporabljati javni prevoz na relaciji Kamnik–Ljubljana, saj avtobusi in vlaki niso bili prilagojeni. Vstop po stopnicah brez ustreznih ramp in dvigal je predstavljal nepremostljivo oviro, zato so bile te osebe v celoti odvisne od pomoči bližnjih.

Na to problematiko sem postala bolj pozorna v času študija, ko je kolegica po prometni nesreči postala oseba z gibalno invalidnostjo. Čeprav je bila polnoletna in sicer samostojna, zaradi neprilagojenega javnega prevoza ni več mogla samostojno obiskovati fakultete, družabnih ali kulturnih dogodkov, zdravniških pregledov ipd. Danes je stanje na področju železniškega prometa sicer boljše, saj so nekateri vlaki prilagojeni za osebe z gibalno invalidnostjo, vendar to ne velja za vse oblike invalidnosti.

Osebe s senzoričnimi invalidnostmi se še vedno soočajo z resnimi težavami. Na železniških in avtobusnih postajah ni voznih redov v brajici, prav tako osebe z gluhoslepoto med vožnjo nimajo dostopa do informacij o trenutni lokaciji ali naslednji postaji. Spletne strani izvajalcev javnega prevoza pogosto niso prilagojene slabovidnim osebam – ne omogočajo prilagoditev kontrasta, pisave ali barvnih kombinacij, ki jih ti uporabniki potrebujejo.

Podobno stanje je na področju dostopnosti blaga. *Zakon o izenačevanju možnosti invalidov* določa, da je treba v smislu dostopnosti blaga in storitev, zagotavljati:

- dostopnost do informacijskih, komunikacijskih in drugih storitev ter pomoč v nujnih primerih,

- odstranitev grajenih ovir v objektih, kjer se ponuja blago in storitve,
- zagotovitev, da javni in zasebni subjekti, ki ponujajo blago in storitve javnosti, upoštevajo vse vidike njihove dostopnosti za osebe z invalidnostjo,
- zagotovitev ustrezne podpore, kjer je to potrebno (tolmači slovenskega znakovnega jezika, tolmači za gluhoslepe, zapisi v brajici ter informacije v lahko berljivi in razumljivi obliki).

Kljub zakonskim določbam v praksi redko zasledimo, denimo, zapise imen izdelkov ali cen v brajevi pisavi v trgovinah. To dodatno omejuje samostojnost oseb s slepoto, slabovidnostjo ali gluhoslepoto ter jih postavlja v neenakopraven položaj v primerjavi z ostalo populacijo.

Zaradi pomanjkljivega uresničevanja zakonskih obveznosti so osebe z invalidnostjo še vedno pogosto diskriminirane pri dostopu do blaga in storitev. Na to problematiko že dlje časa opozarja tudi Zagovornik načela enakosti, samostojen državni organ, ustanovljen za spodbujanje enakopravne obravnave in varstvo pred diskriminacijo.

Čeprav na področju dostopnosti za osebe z invalidnostjo ostaja še veliko izzivov, se v zadnjih letih kažejo tudi pomembni premiki v pravo smer. Vedno več je dobrih praks, tako pri prilagajanju javnega prevoza kot pri odstranjevanju grajenih ovir in izboljšanju digitalne dostopnosti. Narašča tudi zavedanje javnosti in institucij, da dostopnost ni privilegij, temveč temeljna pravica.

Vse več občin, javnih ustanov in podjetij se zaveda pomena vključujočega okolja ter v svoje projekte vključuje vidik univerzalne dostopnosti. Prav ti koraki dokazujejo, da je mogoče s sodelovanjem, razumevanjem in voljo postopoma ustvarjati bolj vključujočo družbo, v kateri bodo osebe z invalidnostjo lahko enakovredno, samostojno in dostojanstveno sodelovale na vseh področjih življenja.

Drage Šmarčanke in Šmarčani, v letu 2026 vam želim predvsem veliko zdravja. Naj vam nič ne bo samoumevno in naj vas spremljata razumevanje ter medsebojna podpora.

Besedilo: Janez Gerčar

Župnijska Karitas Šmarca Duplica – kako naprej?

Karitas je dobrodelna organizacija Katoliške cerkve, ki na mednarodni ravni nudi humanitarno pomoč. Začela je delovati leta 1897 v Freiburgu v Nemčiji, kmalu zatem pa so podobne organizacije nastale še v Švici (1901) in v ZDA (1910). Postopoma se je mreža Karitas razširila v skoraj vse države, kjer je prisotna Katoliška cerkev; danes deluje v več kot 200 državah sveta. V Sloveniji je Karitas dejavna od leta 1990. Njeno delo obsega pomoč prebivalstvu ob naravnih nesrečah in epidemijah, podporo starejšim, otrokom in šolam ter pomoč skupnostim v državah, ki se soočajo z različnimi razvojnimi izzivi.

V Sloveniji deluje dobro organizirana mreža organizacij Karitas. Poleg Slovenske karitas imamo po regijah Karitas organizacije, ki rešujejo prošnje za pomoč v obliki oblek, hrane ali izredne finančne pomoči.

Do konca leta 2012 je bilo ustanovljenih 444 župnijskih, dekanijskih in območnih karitas. Za izvajanje specifičnih socialnih programov so bili ustanovljeni tudi trije zavodi: Zavod Pelikan – Karitas (ustanovljen 20. februarja 1997, ustanoviteljica Slovenska karitas), Čebela dnevno varstvo Karitas (ustanovljen 21. maja 1997 pod okriljem Mariborske nadškofijske karitas) in Zavod Karitas Samarijan (ustanovljen 24. marca 2000, ustanoviteljica ŠK Koper).

Slovenska karitas s pomočjo več kot deset tisoč prostovoljcev po vsej državi pomaga več kot 90 tisoč ljudem.

Temelj delovanja Karitas je prostovoljno delo. Pridružujejo se jim številni dobrotniki, ki na različne načine redno podpirajo delo Karitas. Prostovoljci in drugi sodelavci Karitas uresničujejo svojo poklicanost s pričevanjem evangeljske ljubezni do bližnjega najprej v svoji družini in nato v župnijskem občestvu, kjer udeležujejo njegovo karitativno poslanstvo.

Župnijska karitas Šmarca-Duplica je bila ustanovljena na pobudo takratnega župnika Jožeta Dolenca, ki je pri molitveni uri 21. februarja 1991 molivcem omenil, da bi morali svoja molitvena srečanja podkrepiti z deli ljubezni do bližnjega. Pristopilo je 12 ljudi, za tajnika je bil izvoljen takrat 18-letni Rok Rakar in tako so nastajali prvi zametki župnijske Karitas Šmarca-Duplica. Srečanja so imeli enkrat mesečno in po uvodnem teoretičnem delu

so si izmenjavali izkušnje z obiski bolnih in ostarelih in naredili načrt za naslednji mesec.

Ne vem, po kakšnem ključu, vendar ob mojem prihodu v Šmarco leta 1991 je bila naša Karitas kot neke vrste podružnica Karitas Kamnik. Naši člani so hodili v samostan Mekinje (pozneje v Kamnik), kjer so zlagali in verjetno tudi pomagali razdeljevati oblačila in hrano tistim, ki so bili pomoči potrebni.

Ko smo pri Župnijskem svetu na nekem sestanku leta 2009 skušali poživiti delo tega sveta, je karitativni del prevzela dr. Marinka Juteršek, za bolj zavzeto delo pa nas je navduševal takratni tajnik ljubljanske škofijske karitas Jože Kerin. Tako se je začelo samostojno delo naše župnijske Karitas.

Glana pobudnica vsega karitativnega delovanja je bila dr. Marinka Juteršek kot tajnica, v največjo oporo pa ji je bila blagajničarka Rezka Tonin. Seveda so jima občasno ali kar redno stali ob strani tudi drugi prostovoljci. Pod njunim vodenjem smo počasi razvili mrežo razdeljevanja hrane in plačevanja nekaterih položnic tistim, ki si sami niso znali pomagati. Hrana je ob določenih terminih prihajala iz škofijske Karitas Ljubljana, ob nekaterih primerih smo jo nabavljali tudi iz sredstev darov vernikov, ob kakšni nedelji smo celo zbirali nepokvarljivo hrano in jo razdeljevali kot dodatek zalogam iz škofijske Karitas ...

Svojih lastnih prostorov nimamo. Prvi začasni prostor za skladiščenje so bili prostori v župnišču, razdeljevanje pa kar v učilnici, pozneje smo dobili prostor v zasebni hiši, ki pa ni bil vseh inšpekciji, ki je zahtevala, da se prostor uporablja izključno za potrebe Karitas. Tako smo na prošnjo dobili kletni vlažni prostor v Kulturnem domu v Šmarci; ker se je tudi to izkazalo za neprimerno, so nam dali prostor v predverju Kulturnega doma od časa, ko smo hrano pripeljali, do ur, ko smo hrano takoj tisti dan razdelili prosilcem. Tako v tem času poteka delovanje Župnijske Karitas Šmarca-Duplica.

Denarna sredstva smo doslej največ dobivali iz nabiralnika v cerkvi, kamor so občasno darovali dobri ljudje. Občina že nekaj let namenja manjšo vsoto v ta namen v proračunu, podobno tudi Krajevna skupnost Šmarca in tudi Krajevna skupnost Duplica. Vsako leto imamo v cerkvi na nedeljo Karitas nabirko v ta namen. Dve tretjini tega denarja gre na Škofijsko Karitas Ljubljana, ena tretjina pa za našo župnijsko Karitas. To so denarna sredstva, s

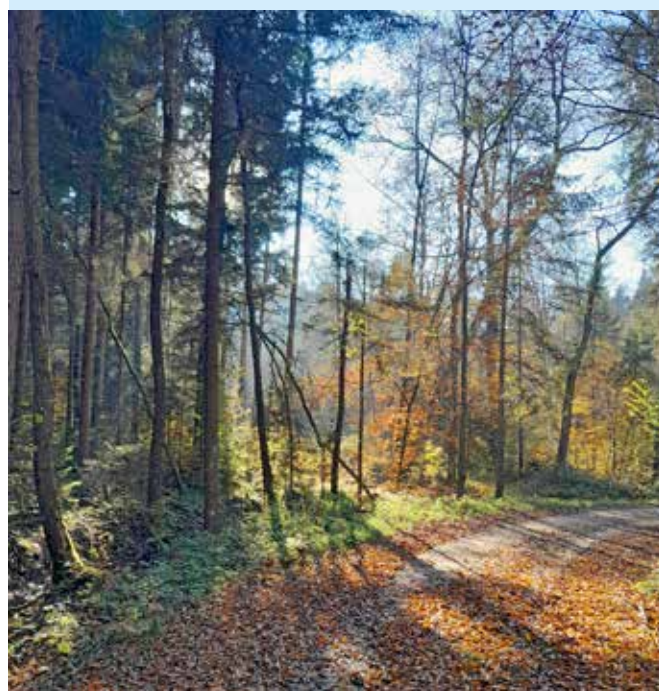
katerimi lahko pomagamo pri plačilu nekaterih položnic – več pa nimamo in zato tudi vsem ne moremo poravnati vseh njihovih dolgov.

Ob zadnjih večjih poplavih se je izkazala solidarnost mnogih ljudi: gasilcev in posameznikov ... Po telefonu pa sem dobival predvsem zahvale za člane, ki so nastopali v imenu Karitas. Najlepša hvaležnost je bila v tem, ker so prišli osebno in spraševali, česa najbolj potrebujejo in so iskali in velikokrat tudi poiskali rešitve, ko so na primer pripeljali kak pralni stroj, pa aparate za sušenje, kakšen štedilnik ... Poiskali so ljudi, ki so lahko kaj svojega odstopili, in tiste, ki so to potrebovali.

Leto se približuje koncu. Z novim letom obe glavni protagonistki zaradi starosti končujeta s tem poslanstvom. Leta so naredila svoje in prav je, da damo možnost prostovoljnega dela, ki zahteva tudi zelo natančna računsko poročila, mlajšemu rodu. Ni prav, da bi zaradi tega, ker nekdo ne zmore več, ne bi vskočili mlajši ljudje.

Pri župnijski Karitas Šmarca-Duplica pomagamo 41 osebam pri njihovem premoščanju eksistenčnih vprašanj. Jih bomo res pustili same? Zato iščemo nove prostovoljce ... Ne dopustimo, da bi z novim letom ugasnila naša župnijska Karitas. Pogovarjajmo se, iščimo primerne prostovoljce ... Sami se odločimo za pomoč. Res je, da temelji naše delo na prostovoljstvu, toda s tem nalagamo »dobropis« v svojo večnost. Pomagajmo, če in kakorkoli moremo. Morebitnemu novemu vodstvu je gospa Marinka pripravljena pomagati in svetovati pri prvih korakih v to poslanstvo.

Ob tej priliki v imenu župnije izrekam iskreno zahvalo predvsem ge. Marinki in ge. Rezki, pa seveda vsem, ki ste v teh letih pomagali pri oblikovanju naše Karitas, za vse vaše delo, za vso potrpežljivost za umirjeno delo z nekaterimi uporabniki vaših dobrodelnih storitev, ki so namesto zahvale izražali svoj odnos do vašega dela z žalitvami in nedosegljivimi zahtevami. Naj vaše dosedanje delo pomaga najti nove prostovoljce pri izpolnjevanju Kristusovega povabila: »Lačen sem bil in ste mi dali jesti ...« Naj Bog vaše prostovoljstvo poplača na Njegov način. Hvala – s prošnjo, da župnijski Karitas z novimi sodelavci damo spoštljivo pomoč tistim, ki pomoč potrebujejo.

Postala bom ptica

*V rojstvu dneva bom razprla iluzijo noči,
kakor nežen tok v preletu nebes.
Dvignila se bom nad nebesne širine,
objela ljudi,
ki stegujejo roke
in prisluškujejo utripanju sreče,
vsakemu zamahu vetra, vsakemu valu sivih dni.
Morja v meni valovijo kot dih v nedrjih veselja.*

*Čakam, da postajam zvezda na nebu,
na zavoju tišine.
V vseh letnih časih iskra veselja z rožnatimi krili
in v znamenju miline.
Takrat pridem k tebi, ljuba mati,
poslušat, kaj sva izgubili,
ko se je življenje odkradlo mimo naju ...
Čisto potihno, čeprav kot rjojenje in šelestenje v
krošnji burje.
Na ginkovi preprogi odgrinjam mehkobo tvojih
dotikov.*

*Iz pesniške zbirke Maja Drolec; Mavrični pajčolan
(Kulturni center Maribor, 2025)*

Besedilo: Vanja Hočevar

Fotografije: Helena Brezar

Uspešna evakuacijska vaja: Gasilska in gorska reševalna služba opravili svoje delo na »goreči« OŠ Marije Vere

V soboto, 11. oktobra 2025, je na Osnovni šoli Marije Vere potekal tehniški dan, v sklopu katerega je potekala akcija Nič nas ne sme presenetiti oz. dan Civilne zaščite. Pobudnik dneva je bil učitelj športa Tadej Trobevšek, sicer šolski poverjenik civilne zaščite. Skupaj s poveljnikom dupliških gasilcev Darkom Ščulija sta tako želela obeležiti 100-letnico PGD Duplica in 70-letnico Gasilske zveze Kamnik, torej 70 let delovanja in povezovanja prostovoljnih gasilskih društev na območju občine Kamnik. Učenci so se tako

seznanili o ravnanju v primeru nesreč, izvedli so evakuacijo in si imeli priložnost ogledati gasilska, reševalna in policijska vozila, opremo ter spoznati njihovo delo.

Učenke in učenci so prvo uro preživeli v učilnicah, kjer so se izobraževali o delovanju služb, ki v Sloveniji delujejo ob različnih nesrečah. Obnovili so tudi znanje, kako poteka evakuacija in kje je zbirno mesto. To jim je prišlo prav že naslednjo šolsko uro, saj je na šoli zaradi uhajanja plina

odjeknila močna eksplozija, v zgornjem nadstropju pa je zago-relo. Na srečo je šlo zgolj za va-jo. Ko se je po šoli razlegel zvok alarma, so se vsi iz šolskih prostorov mirno odpravili na zbirno mesto na šolskem igrišču. Tam so se prešteli in ugotovili, da je v šolskih prostorih ostalo še nekaj učencev.

Na šolsko dvorišče se je pripeljalo več gasilskih društev, gorska reševalna služba, reševalci iz Zdravstvenega doma Kamnik in policija. Gasilci so najprej

vzpostavili štab in tako vodili vajo, izvedli napad na mesto požara, pregledali šolske prostore in rešili tiste, ki so obtičali na stopnišču, nato pa še skupino, ki je ostala v garderobi v telovadnici. Našli so tudi dva, ki sta se na poti iz šole izgubila. Med učenkami in učenci jih je kar nekaj igralo vlogo poškodovanih, gasilke in gasilci so zanje vzpostavili triažno mesto in oskrbeli njihove poškodbe.

Ker je zagorelo v učilnici za kemijo in se je dim razširil po hodniku, je morala gasilska in gorska reševalna služba evakuirati

učenke, učence ter učiteljice, ki so obtičali v učilnicah za biologijo in matematiko na severni strani šole, skozi okno s pomočjo gasilske lestve in vrvne tehnike. Evakuacijo so si od blizu ogledali tudi ostale učenke in učenci.

Po koncu reševalne vaje je pred šolo potekala še predstavitev sodelujočih služb (PGD-jev Duplica, Kamnik, Šmarca, Nevlje, Tunjice, Homec in Radomlje, Gorske reševalne službe Kamnik, nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Kamnik in Policijske postaje Kamnik), njihovih vozil in njihovega dela. Skupaj je

sodelovalo kar 80 članic in članov omenjenih služb.

Na koncu so učiteljice in učitelji skupaj z učenkami in učenci izvedli evalvacijo celotnega dneva. Pogovorili so se o tem, kaj so se tega dne naučili, kaj se jim je zdelo zanimivo, kaj so si zapomnili pri predstavitvi služb, poleg tega pa so tudi analizirali svoje ravnanje ob alarmu in odhodu iz šole.

Ta dan je bil uspešno izveden in zagotovo bo vsem ostal še dolgo v spominu.

Besedilo: Društvo Peter Naglič, Občina Kamnik, LAS – Srce Slovenije, Geoplan, d.o.o.

Fotografije: Matjaž Šporar

Izgradnja objekta Pot tehnične dediščine Šmarca – 1. faza

Lokalna akcijska skupina Srce Slovenije (krajše LAS) povezuje posameznike, društva, podjetja in institucije v šestih občinah osrednje Slovenije, in sicer Dola pri Ljubljani, Kamnika, Litije, Lukovice, Moravč in Šmartnega pri Litiji. Prizadevanja skupine gredo v smeri celovitega in uravnoveženega razvoja, ki izhaja iz potreb lokalnega okolja. Tako povezovanje občin v LAS je že v preteklosti dosegalo spodbudne rezultate, kar predstavlja dobro osnovo za delovanje tudi v novem programskem obdobju do leta 2027. Za to programsko obdobje, ki je že tretje, so bile s pristojnimi službami definirane razvojne potrebe in neizkoriščeni resursi območja, v zvezi s katerimi so opredeljeni ukrepi v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Med projekti, ki so bili prijavljeni na 1. javni poziv za izbor projektov za uresničevanje ciljev in ukrepov Strategije lokalnega razvoja za LAS Srce Slovenije na območju zgoraj navedenih občin, ki se bodo sofinancirali iz sredstev EKSRP, je bil izbran tudi projekt *Pot tehnične dediščine Šmarca*. Izvajata ga projektna partnerja Društvo za ohranjanje kulturnih vrednot in tehnične dediščine Peter Naglič iz Šmarce in Občina Kamnik. S tem posegom v prostor, kjer je nekoč tekla šmarska Mlinščica, se bo ohranjal spomin na bogato tehnično dediščino, ki je stoletja oblikovala življenje Kamničank in Kamničanov. Interpretativni prostor ob Zeleni osi regije bo obiskovalcem predstavil, kako je Mlinščica – sistem vodnih kanalov – nekoč omogočala razvoj obrti in

Vgradnja kamnite grede kot spodnji ustroj

naseljevanja ter bila ključni vir energije. Postavljeni eksponati, od makete poteka Mlinščice do turbine, generatorja z vztrajnikom, tablaste zapornice in mlinjskih kamnov, bodo prikazovali domiselno rabo

Zemeljski odkop vrhnjega sloja zemlje

Vgradnja betonskih robnikov na betonsko peto

vodne sile. Skrbno umeščena urbana oprema in zasaditev medovitih rastlin bosta prostor povezali z naravo, znanjem preteklosti ter spoštovanjem dediščine, ki krepi identiteto lokalne skupnosti.

Pasovni temelj za drogove za zastave

Prva faza izgradnje projekta *Pot tehnične dediščine Šmarca* se je pričela letošnjega novembra. Izvedba poteka po arhitekturnem načrtu arhitekta Peter Kovač iz podjetja Geoplan, d. o. o., iz Kamnika. Na osnovi geodetske izmere je bilo skladno z zakoličbenim načrtom določenih vseh 16 koordinat posega v prostor ter ničelna točka na višini 340,70 cm, kar je omogočilo začetek grobih zemeljskih del. V uvodni fazi je bil izveden odziv zemljine in priprava območja za izkop gradbene jame. Vgrajena je bila geosintetika kot ločilni sloj med raščnim terenom in novo tamponsko osnovo, nanjo pa položena 20-centimetrska kamnita greda, ki predstavlja nosilno plast za nadaljnja dela. Razgrnjen in utrjen nosilni sloj je bil dodatno komprimiran z valjarjem. Sledila je vgradnja predizdelanih betonskih robnikov z grobo ureditvijo okolice gradbišča ter nasutjem kamnite grede do kote – 15 cm, kjer bodo kasneje umeščeni razstavni eksponati. Na osnovno pot je bila položena tamponska plast debeline 20 cm, ki je bila skrbno utrjena. Dobavljena so bila sidra za zastavne drogove, geodetsko pa določene koordinatne točke za temelje stojal za kolesa, urbani koš in pasovni temelj drogov za zastave. Z dobaviteljem drogov je bil definiran način vgradnje sider v beton in določen minimalni potreben razmik med posameznimi drogovi na 130 cm. Po strojno ročnem izkopu so bile pripravljene gradbene jame za izdelavo točkovnih temeljev za stojala za kolesa,

Objekt po končani prvi fazi gradbenih del

urbani koš ter pasovni temelj za drogove za zastave. Izdelavi opaža, postavitvi armature in vgradnih sider je sledilo betoniranje temeljev, dodana je bila tudi energetska cev za morebitno naknadno namestitev razsvetljave ali video nadzora s kamerami. Po razopaženju vseh temeljev je sledila še priprava terena za vgradnjo tampona kamnite grede debeline 10 cm z razgrinjanjem in utrjevanjem. Strojna groba ureditev zemljine v okolici gradbišča je bila opravljena po odvozu odvečnega materiala in čiščenja gradbišča. Izvedbena dela v tej začetni fazi zemeljskih in gradbenih del projekta *Pot tehnične dediščine* so bila zaključena v dogovorjenem časovnem okviru.

Grafika table Francisova spiralna turbina

**Sofinancira
Evropska unija**

**SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA**

Besedilo: Matjaž Šporar

Fotografije: Gašper Pavlin

Odprtje jeklenega poligona za vadbo na prostem v Športnem parku Virtus

Župan Matej Slapar med nagovorom ob odprtju

Jeklena volja kot vzor za vztrajnost pri gibanju

V Šmarci, v Športnem parku Virtus, je zaživela nova pridobitev, ki bo kamniškim ljubiteljem rekreacije vseh starosti omogočala krepitev telesne pripravljenosti ter spodbujala aktiven življenjski slog. Občina Kamnik je uspešno kandidirala na razpisu Olimpijskega komiteja Slovenije in Skupine SIJ – Slovenske industrije jekla, rezultat pa je sodoben jekleni poligon za vadbo na prostem. Ambasador projekta je olimpijec **Andraž Vehovar**, prvi slovenski kanuist, ki je na olimpijskih igrah osvojil medaljo v slalomu na divjih vodah, njegova vloga pa simbolno poudarja povezavo med vztrajnostjo, športom in jekleno voljo.

Novi kamniški poligon je že **26. po vrsti** v okviru vseslovenskega projekta, ki že desetletje povezuje lokalne skupnosti, industrijo in športne organizacije z namenom približati gibanje ljudem ter izboljšati kakovost življenja. Konstrukcija iz kakovostnega jekla je zasnovana tako, da zagotavlja trdnost, odpornost in varnost, kar je ključno za vadbene površine na prostem. Jeklo kot material dobro prenaša vremenske spremembe, obenem pa uporabnikom

Prerez slavnostnega traku

daje občutek stabilnosti in zanesljivosti pri izvajanju najrazličnejših vaj.

Kamnik in njegova jeklena volja do gibanja

Občina Kamnik že vrsto let vlaga v športno infrastrukturo ter aktivno spodbuja zdravo življenje in medsebojno povezovanje občanov. Župan **Matej Slapar** je ob odprtju poudaril, da je prijava na razpis odraz zaveze občine, da vsem generacijam zagotovi dostop do kakovostnih in varnih rekreativnih površin. »*Jekleni poligon predstavlja prostor, kjer se srečujejo različne generacije, gibanje pa postane priložnost za krepitev telesa, duha in skupnosti,*« je dejal ter partnerjem iz Skupine SIJ in Olimpijskega

Otroci z olimpijsko zastavo

Tudi maskota Foksi je preizkusila poligon

komiteja Slovenije izrekel zahvalo za sodelovanje, ki je omogočilo uresničitev projekta. Novi vadbeni elementi dopolnjujejo obstoječo infrastrukturo ter občanom različnih starosti omogočajo, da se rekreirajo, družijo in skrbijo za zdravje v prijetnem naravnem okolju.

Pozitiven primer vlaganja industrije v razvoj športa

Poligon je izdelalo podjetje **SIJ Ravne Systems**, za izdelavo pa je bilo potrebnih približno 200 delovnih ur. Uporabili so 120 metrov jeklenih cevi, 48 spojk in 19 kopic za stebričke. Kot je poudaril **Jure Murko**, specialist za korporativno komuniciranje v Skupini SIJ, je projekt rezultat dolgoletnega partnerstva, ki povezuje industrijo in šport. Izrazil je zadovoljstvo, da je eden izmed desetih poligonov zadnjega razpisa – na katerega se je prijavilo kar 62 občin – našel svoj dom prav v Kamniku, kjer jeklo dobiva novo vlogo: orodje za gibanje, zdravje in druženje.

Tudi **Miran Kos**, podpredsednik Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez, je poudaril, da tovrstni projekti že deset let uspešno

prinašajo šport v lokalna okolja, kjer se krepi zavedanje o pomembnosti gibanja.

Slovesna otvoritev z Vehovarjem in mini olimpijado

Na uradni otvoritvi so se olimpijcu Andražu Vehovarju pri prerezu traku pridružili župan Matej Slapar, Jure Murko in Miran Kos. Dogodek je spremljala živahna mini olimpijada z maskoto **Foksijem**, ki je razveselila otroke iz kamniških vrtcev ter člane lokalnih športnih društev. Vehovar je ob tej priložnosti poudaril, da vadba na prostem ponuja edinstveno priložnost za krepitev telesa in duha, jekleni poligon pa vsem omogoča, da odkrijejo svojo notranjo moč in preizkusijo »jekleno voljo«.

Prostor za druženje vseh generacij

Poligon je zasnovan tako, da ga lahko uporabljajo tako že izkušeni športniki kot rekreativci, ne glede na starost ali stopnjo pripravljenosti. Ob poligonu je nameščena informativna tabla s predlogi vaj, ki uporabnikom olajša izbiro primernih vadbenih rutin. Tako postaja jekleni poligon prostor, kjer se združujejo gibanje, druženje in dobro počutje – vse tisto, kar šport v skupnosti lahko ponudi.

Mini olimpijada najmlajših je popestrila dogodek

Besedilo: Tine Štrajhar

Dnevi narodnih noš – KS Šmarca

Zgornja vrsta z leve: Urban Železnik, Primož Jerman, Blaž Rode, Marjan Jerman ml., Marjan Jerman
Spodnja vrsta z leve: Klemen Železnik, Nejc Vrhovnik, Žan Kos, Špela Colnar, Manca Plahutnik, Ana Plahutnik, Nuša Golob, Eva Zabret, Tine Štrajhar, Žana Železnik

V Sloveniji obujamo spomin na bogato kulturno dediščino naših prednikov tudi s prireditvami, ki so posvečene slovenskim narodnim oblačilom, običajem, glasbi in plesom – vsem tistim vrednotam, ki jih ohranjamo iz spoštovanja do svoje zgodovine in domačega kraja. Med najbolj prepoznavnimi tovrstnimi praznovanji je zagotovo prireditev Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine v Kamniku, ki vsako leto privabi številne obiskovalce iz vse Slovenije in tujine. Ulice starega mestnega jedra zaživijo v ritmič harmonike, s pisanimi stojnicami, prikazi starih obrti in s tradicionalnim sprevedom narodnih noš, v katerem sodelujejo številne skupine iz različnih krajev. Letos smo v povorki ponosno sodelovali tudi krajan KS Šmarca-Duplica. V naših vrstah je bilo 18 članov, ki smo se predstavili na dveh vozovih. Naša skupina je prikazovala obrti pri Nagličevih – ščetkarstvo, eno izmed pomembnih dejavnosti, ki so zaznamovale življenje in delo naših prednikov. S ponosom smo pokazali, kako so nekoč nastajali izdelki, ki so bili del vsakdanjega življenja in so danes dragocen del naše dediščine. Posebna zahvala gre Krajevni skupnosti Šmarca, ki nam je nesebično pomagala pri organizaciji in izvedbi dogodka. Njihova podpora nam je omogočila, da smo se predstavili v najlepši možni luči. Iskreno se zahvaljujemo tudi Matjažu Šporarju, ki nam je prijazno odstopil foto-

grafije bogate dediščine Petra Nagliča. Te dragocene podobe našega kulturnega izročila nas opominjajo, kako pomembno je, da ohranjamo spomin na delo ljudi, ki so s svojim ustvarjanjem zaznamovali preteklost našega kraja. Dan narodnih noš ni le praznik oblačil, temveč praznik src, skupnosti in pripadnosti. Ko se po ulicah razlije pesem in zasvetijo barvite noše, začutimo tisti iskreni ponos, da smo del zgodbe, ki traja že stoletja. Hvaležni smo vsem, ki s sodelovanjem, podporo in spomini pomagajo, da ta tradicija živi naprej – v Kamniku, v Šmarci, na Duplici in v srcih vseh, ki ljubimo našo domovino.

Besedilo: Tina Tonin

Foto: Blaž Slapar in Ana Černelič

Miklavževanje v Šmarci

Lutkovna predstava »Ptiček Čivko v težavah« navdušila otroke

V petek, 5. decembra, je šmarska dvorana ponovno zaživela v prazničnem vzdušju. Člani Kulturnega društva Šmarca smo pred Miklavževim prihodom za obiskovalce pripravili lutkovno igro Ptiček Čivko v težavah, ki je dvorano napolnila do zadnjega kotička.

V zgodbi so otroci spremljali Majo in Tineta, ki v gozdu najdeta ranjenega ptička Čivka. Pri reševanju jima pomagata ježek Piki in angelček, medtem

ko nagajiva parkeljčka skušata nagovoriti Roka k zbadljivosti in nagajanju. A pogum, prijateljstvo in dobrota na koncu zmagajo – Roka gane ptičkova stiska, pomaga mu, da ozdravi, parkeljčka pa zbežita.

Po predstavi je v dvorano stopil nestrpno pričakovani Miklavž. Nagovoril je otroke, jih povprašal o šolskih podvigih, pridnosti in njihovih prazničnih željah, nato pa vsakemu podelil darilo.

Svetloba luči, veselje in otroški smeh so napolnili prostor in ustvarili nepozaben decembrski večer.

Besedilo: Nina Golob

V vrtcu Antona Medveda, enoti Sonček v Šmarci, dogaja ...

V enoti Sonček se je oktobra in novembra marsikaj dogajalo. Otroci so s pomočjo vzgojiteljic spoznavali običaj ličkanja koruze, kot so ga nekoč opravljali naši predniki. Ustvarili so koruzne snope, ki so krasili ograjo vrtčevskega igrišča in hkrati hranili v okolici živeče ptice.

Novembra so nas v vrtcu obiskali starši in stari starši. Skupaj z otroki oziroma vnukinjami in vnuki so se igrali, organizirali pa smo tudi različna tekmovanja, poskrbljeno je bilo tudi za čaj in kavo. Vrhunec druženja je bil ogled predstave Živ žav v gozdu, in sicer v izvedbi gospoda Uroša Potočnika.

Predstavo smo si ogledali v dvorani Kulturnega doma Šmarca.

Posebno doživetje je bil tudi tradicionalni slovenski zajtrk. Otroci so skupaj z vzgojiteljicami pripravili testo in ob pomoči naše kuharice spekli žemljice, sodelovali so tudi pri pripravi masla za zajtrk. Vonj sveže pečenih žemljic je napolnil vrtec s toplino in zadovoljstvom – odlična priprava na praznični december.

Oktober in november sta tako minila polna smeha, ustvarjalnosti in medgeneracijskega druženja – trenutki, ki so posebni in prispevajo k razumevanju, spoštovanju in ohranjanju naše kulturne dediščine.

Sončkov gaj – naša gozdna igralnica, prostor raziskovanja in toplih zgodb

V naši krajevni skupnosti se že nekaj let skriva prav poseben kotiček, ki ga otroci iz skupine Sončkov ljubkovalno imenujemo Sončkov gaj. Gre za našo gozdno igralnico, ki smo jo skupaj z otroki, starši in ob podpori dobrih ljudi ustvarili pred nekaj leti. Od takrat postaja del našega vsakdana, prostor igre, raziskovanja, miru in otroškega smeha.

Ob tej priložnosti bi se radi iskreno zahvalili g. Marku Kuharju, ki nam je omogočil, da ta čarobni prostor sploh lahko uporabljamo. Njegova podpora nam je dala možnost, da otroci doživljajo gozd na način, ki je danes še kako dragocen.

Kaj nam daje Sončkov gaj?

Gozd je za otroke neprecenljiv učni prostor, v njem razvijajo: gibalne spretnosti, saj naravno okolje spodbuja plezanje, ravnotežje, tek, skakanje in

premagovanje ovir; samostojnost in samozavest, ko preizkušajo nove izzive in sami iščejo rešitve; radovednost in raziskovalno mišljenje, ko odkrivajo drobne živali, liste, teksture in naravne pojave; domišljijo, ki se v naravnem okolju razcveti, saj palice postanejo čarobne palice, storži hrana, podrto drevo pa ladja ali oder; socialne veščine, saj se v skupni igri učijo dogovarjanja, sodelovanja, skrbi drug za drugega; čut za naravo, ki se gradi tam, kjer jo otrok zares začuti, se je dotakne, v njej sedi, se vanjo potopi; čustveno stabilnost, saj gozd s svojo umirjenostjo in nežnimi zvoki narave prinaša notranji mir ter prostor za sprostitev in varno izražanje čustev.

Sončkov gaj je postal prostor, v katerem otroci najdejo veselje, varnost in pripadnost. Je pa tudi prostor, ki ga gradimo skrbno in z veliko ljubezni, korak za korakom, leto za letom.

Zato bi se radi na tem mestu prijazno obrnili na vse zunanje obiskovalce, ki prihajate v ta del gozda. Prosimo vas, da naš trud spoštujete in čuvate. Po poletnih počitnicah smo se z otroki vrnili v gaj in videli pravo razdejanje. Otroci so bili iskreno žalostni, saj so mnoge stvari ustvarili sami, z malimi rokami, veliko domišljije in ogromno ponosa.

Veseli bomo, če pomagate ohraniti Sončkov gaj tak, kot je bil ustvarjen: prostor za igro, naravo in otroške sanje. Naj ostane kotiček, kjer bodo lahko generacije otrok še naprej rastle, raziskovale in doživljale lepote našega gozda.

Hvala vsem, ki nam pri tem stojite ob strani.

Sončki z vzgojiteljicami.

PRAVLJIČNA HIŠKA

Potrebujemo:

- deščice ali sladoledne lesene palčke (dolžina 12-15 cm, širina 1-3 cm),
- lepilo,
- škarje,
- slikice ali nalepke z božičnimi motivi,
- pisan papir,
- trši papir.

V današnjem ustvarjalnem kotičku bomo iz preprostih lesenih paličic pričarali pravljico hiško, ki bo oživila domišljjski svet malih in velikih ustvarjalcev. Sledite preprostim korakom, dodajte kanček svoje domišljije in pred vami bo zrasla čisto posebna lesena hišica, kot iz pravljice. Pripravite lesene paličice, božične motive in nasmeh!

1. Na kos pisanega papirja (približno 12 x 12 cm) nalepimo leseni deščici, spodaj in zgoraj.

2. Nalepimo ju tudi na levo in desno stran. Uporabimo lepilo za les.

3. Naredimo streho.

4. Manjše palčke uporabimo za izdelavo ograje.

5. Natisnjen motiv prilepimo na trši list. Ko se lepilo posuši, motiv izrežemo.

6. Smrečico prilepimo na ograjo.

6. Izberemo še druge božične motive in jih izrežemo. Lahko uporabimo tudi nalepke.

7. Papirnate motive s šivanko nanizamo na vrstico.

8. Vrvico privežemo na streho. Poljubno nalepimo še druge motive.

V besedi je moč ...

Branje je potovanje v znane in neznane svetove, v današnjih, preteklih časih, in v domišljiji lahko potujemo tudi v prihodnje čase. Vsak bralec ima svoj priljubljeni žanr, seveda pa na nas vpliva tudi literatura, ki je bolj reklamirana, literatuta, o kateri se veliko piše, o kateri se pogovarjamo v prijateljskih krogih in mogoče po knjigi uspe scenarist napisati tudi scenarij za film, ta pa da knjigi še dodatno nadgradnjo.

Nekaj predlogov za branje v daljših zimskih večerih.

Vlado Motnikar je izbral in uredil zanimive zgodbe v knjigi z naslovom **Kamniška knjiga: pesmi, zgodbe in pričevanja**. Kamnik je v daljni pretekli zgodovini (1689) predstavil že Janez Vajkard Valvasor v *Slavi vojvodine Kranjske*, Kamniška knjiga pa je namenjena leposlovju in osebnim pričevanjem v besedi in sliki Kamnika in okolice; od Jurija Japlja (prvi prevod Svetega pisma za Dalmatinom), zgodbe o rokovnjačih iz Črnega grabna, o legendi o Kamniški Veroniki, do

Trdinove zbirke Bajke in povesti o Gorjancih.

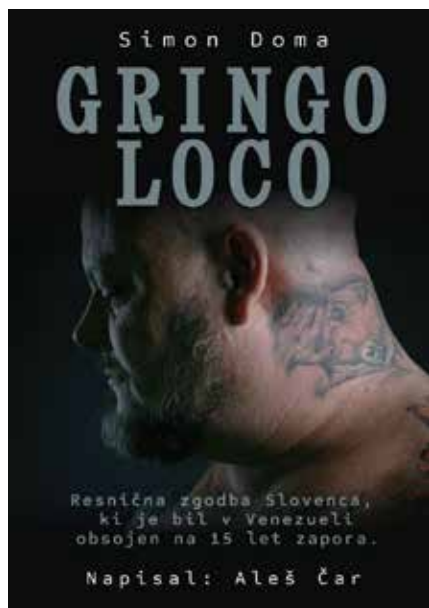
Omenjani so številni slovenski slikarji – Kamničani; oče in bratje Koželj, Radivoj Petelin Petruška, pesnik Fran Albreht, general in pesnik Rudolf Maister, igralka Marija Vera, muzejski zbiratelj Josip Sadnikar – mecen Maksimu Gaspariju. Pesnik Oton Župančič je prihajal na grad Zaprce in tam prevedel Veroniko Deseniško, v Kamnik sta zahajala Fran Milčinski in Juš Kozak, ki sta tu našla navdih za pisanje. Kamničan je tudi slikar Miha Maleš – intimist in svetovljan. Še dandanes uporabljamo kuharske recepte v Kamniku rojene Felicite Kalinšek. Mnogo romanov v slovenski literaturi je prispeval Ivo Zorman, eden največjih slovenskih lirikov je Kamničan France Balantič. Po vojni so tu živeli in delovali tudi: France Pibernik, pisatelj in kritik in slikarji: Maleš, Lipovec, Lojze Perko – njihov motiv je velikokrat Mali grad. V Kamniku je zelo aktivno alpinistično društvo s svetovno znanimi plezalci: Tomaž Humar, Vlasto Kopač, Vlado Habbjan, Tone Škarja, Josip Wester. V davnih časih je bilo na tem mestu, kjer stoji danes Kamnik, jezero, ki se je imenovalo Sveti Jurij na jezeru. Med Starim in Malim gradom je bil nekoč hrib, ki ga je močna povodenj preplavila in kamenje je odplaknilo vse do Homca, kjer danes stoji Homški hrib. V jezeru je živel po legendi mamut, zato imamo mamuta dandanes v središču Kamnika na avtobusni postaji, (delo kiparja Miha Kača), Mamutov most, na Malem gradu pa je v legendi živela skopa graščakinja Veronika, ki je zakopala zaklade, in Veroniko imamo še vedno v kamniškem grbu.

Okusil bom spet sok planinskih trav,/ spomini nanj skelijo kakor rane,/ ki jih zastrupil dolgih cest je prah./ Domači kraj, kako mi spet bo drag!/ Kako bom ljubil gore razkopane,/ dokler ne bom med njimi tih zaspal. /Sen o vrnitvi; France Balantič/

Roman, napeta, psihološka drama **Kako ljubiti hčerko**. Hila Blum (1969) je avtorica prvoosebne izpovedi, izpoved glavne junakinje Joele, Lejine matere, o ljubezni do hčere. Vse, kar je storila, je storila iz ljubezni do nje. Če so oboji, otroci in starši, zbegani, potem bo vse rešila brezpogojna ljubezen, predvsem starševska, je slišati ponavljajočo se mantro, potem ko starševska predanost in bolj ali manj dosledna vzgoja, tudi požrtvovalnost, obnemo-rejo ... Prav roman z naslovom *Kako ljubiti hčerko* razkriva pasti za starše, ki preveč ljubijo, za mamo, ki se povsem zlije s svojo občudovano hčerko. Odnos se vse bolj trga, vse do takrat, ko mlada, komaj odrasla hči, zapusti gnezdo in izgine. Zakaj? Otroci so v sodobnih družinah središče

sveta, verjetno bolj kot kadar koli prej; tudi sodobne družbe so veliko preložile na ramena družin ... Zgodba, ki se dogaja v Izraelu in na Norveškem, lahko bi se dogajala kjer koli, kot da je svet mala vas, razdalje ne pomenijo razlik v ljubezni, družinski sreči, boleznih in razočaranjih, še najmanj je za srečo ovira jezik.

Resnična zgodba o brutalnosti, preživetju in o tem, kako je mogoče celo iz pekla odnesti zmago, je roman *Simon Doma; Gringo Loco*.

Roman *Gringo Loco* sta napisala Aleš Čar in Simon Doma. Pripoveduje o tem, da večino napačnih odločitev sprejmemo iz pravih razlogov. Biografija Simona Dome, ki je v venezuelskem peklu mešal juho s hudičem, po tem, ko se je odločil, da je postal »mula«. Zgodba o kovčku, napolnjenim z drogo, ki se ni odvila v pravo smer. Absolutno ne. Dogajanje je postavljeno v zaporu Los Teques in Rodeo 2 v Venezueli ter v slovenski zapor na Dobu. Začetek zgodbe sega v leto 2010, ko se je Simon Doma, ljubljanski »frajer«, malo preveč zadolžen, oprijel ideje, da lahko obogati ali vsaj poplača dolgove,

če prinese pet kilogramov koka-ina iz Venezuele. Po zagotovilih prijatelja Valterja ne more iti nič narobe, a najbolj sumljiv na letališču je moški – belec, ki potuje sam. Po pristanku v Venezueli, na letališču Simon Bolivar, so njegove sanje trčile ob resničnost – visokega varnostnika z ostrimi potezami, ki po tem, ko je zaval denar, svojega plena ni izpus-til iz krempljev. Epilog preiskave osebne prtljage je bila obsodba na 15 let zapora. Prijatelj Valter pa ga je pustil na cedilu. Medtem ko je novica počasi izginjala iz spomina slovenske javnosti, se je za Simona začejala življenjska izkušnja. Že med dožemanjem neverjetne »vzporedne resnič-nosti«, v kateri se je znašel, je doživel brutalnost venezuelskega jetniškega sistema. Kaotične razmere v državi, ki je v svetovnem vrhu po številu umorov in ugrabitev, utaplja se v korupciji, hiperinflaciji in gospodarski krizi, vse to se zrcali v njenih zaporih, a venezuelska vlada je leta 2010 napovedala vojno tihotapcem drog, kazni so se dvignile iz 10 na 15 let zapora, pogodnega iz-pusta ni bilo več. Čeprav zunanje zidove zapora varuje vojska, je njihova notranjost prepuščena absolutni oblasti tolпам, ki odlo-čajo o življenju in smrti jetnikov. V zloglasnem odprtem zaporu Los Teques je Simon Doma pre-živel od 1. decembra 2010 do 17. decembra 2012, ko ga premesti-jo v Rodeo 2 in tu ostane do 17. oktobra 2014. Doživel je štiriletni pekel. »Na obratih glavah zapor-nikov – se vidi polno udarnin, kot zemljevid Venezuele.« Njegovo pripovedovanje postane zgodba Slovence, ki se je po usodni od-ločitvi znašel v enem najnevar-nejših zaporov na svetu. Simon je postal Gringo Loco – nori tu-jec. Tako so ga imenovali tisti, ki so odločali, kdo bo živel in kdo ne. V kraljevini kriminalcev, kjer vojska in policija nista imeli vsto-

pa, je moral Simon plačevati, da je lahko spal na tleh, kasneje si je kupil posteljo in se tako statusno dvignil – pridobil je spoštovanje, v začetku je jedel ostanke iz sme-ti. Preživel je med vsakodnevnim nasiljem, streljanji in salso, ki je odmevala 24 ur na dan. V zapo-ru je vonj po marihuani, gnilobi in po krvi ... Zgodba o trpljenju. Pokori. Kazni. Preobrazbi in zma-gi. O tem, kaj vse zmore človeški um. Kaj prenese telo. Da je včasih mogoče res boljše biti nor.

Mladinski roman v verzih **Pes-nica X** nagrajene slam pesnice svojo zgodbo izreka z gorečimi besedami. Junakinja svojo priso-tnost sprva spregovori s pestmi, potem pa želi svetu sporočiti z lastnim glasom. Xiomara ne bo tiho. Tudi Elizabeth Acevedo ne. Mnogim bralcem je ena najljub-ših avtoric vseh časov. Elizabeth Acevedo, ki je znana po svo-jih romanih za mlade odrasle, vključno z romanom *Pesnica X* in *Z ognjem na visokem*, skupaj z nedavnim romanom za odrasle *Družinsko izročilo*. Njeno pisanje živo raziskuje njeno afro-latinsko dediščino, se pogloblja v teme identitete, družine in neusmilje-nega iskanja sanj. Roman v verzih slam pesnice se dogaja v domači četrti Harlem, ko iz deklice raste

mlado, še ne šestnajstletno dekle, Xiomara. Ime dobi po bojevniku Xiomari, kličejo jo X. Njen brat – dvojček Xavier, je njeno pravo nasprotje, genij, ki ji za dvanajsti rojstni dan podari zvezek, (kamor zapisuje svoje pesmi in svoje misli, ki se mu zdijo pomembne), ona pa njemu podari jeklen boksar, ki ga brat uporabi kot električni prevodnik pri fizikalnem projektu. Mama Xiomari ne dovoli posedati po stopnicah, ... *kot mokra srajca na štriku, ki samo čaka, da si jo kdo natakne ...*, ker je tam polno dilerjev; in gledajo v njene obline, ki so se prelile v *D-košarice in ritaste boke*. Mama je čistilka, v službo se vozi z vlakom, je zelo pobožna, ni zadovoljna v zakonu z možem, ki jo je večkrat prevaral, hoče, da gre X k birmi, da ljudje ne bodo opravljali, ker je že to, da se je rodila starejšim staršem, posebnost. »*Da je ljubezen lahko gumica, ki se strga, če preveč zategneš, je pa tudi dovolj prožna, da se napne še čez najbolj kaotično gmoto ...*« Na pesniškem tekmovanju Odprti mikrofoni X zmaga in spozna, da je v besedi moč. Razmišlja, da ne bo nikoli tako verna kot njena mama, ve pa, da se je naučila verjeti v moč lastnih besed, kar je najbolj osvo-bajajoča izkušnja v življenju.

V kriminalki, ki ima tudi zgodovinsko vsebino, *Jurica Pavičić; Rdeča voda* nastopa družina Vela; oče Jakov, mati Vesna in sedemnajstletna dvojčka – Silva in Mate. Vse skupaj se začne leta 1989, poldrugo leto pred razpadom Jugoslavije, ko se tipični dalmatinski družini (mož, žena, sin in hčerka) zgodi tragedija: po sobotni večerni fešti na obali hčerke Silve ni več domov. Policija ni našla nič, *Jakov je hodil v Split, po Mistu, po jarkih, domača hiša je postala zanemarjena, kuhar je Mate, Vesna ni zmogla ...* Začne se več desetletno iskanje

pogrešanke, ki nas popelje čez pisano paletu likov, razpadlo družino in državo, domovinsko vojno ter posledice, tranzicijske zgodbe in novodobne tajkune, kar Pavičić popisuje premočrtno, vendar pa še zmeraj dovolj angažirano, da osnovni pospešek zgodbe (izginotje) zdrži vse do dramatične razrešitve. Pripoved se z izrednim slogom odmika od žanrskega pisanja kriminalke, ne opušča pa stopnjevanja napetosti kot ključnega elementa. Ves čas ohranja bralčevo pozornost z nizanem novih spoznanj in številnih namigov, ki se večinoma izkažejo za lažne. Zajeto je skoraj tridesetletno obdobje, v katerem spremljamo usode tistih, ki so povezani s pogrešano, Silvino družino, policijskega inšpektorja in še nekatere lokalne prebivalce. Z njihovimi dialogi se v pripoved mestoma vnaša tudi pokrajinsko obarvana govorica in značilno besedišče, pri katerem se je prevajalka *Seta Knop* naslonila na naša primorska narečja. Spreminjajo se družbene okoliščine, po razpadu Jugoslavije se na novo postavijo razmerja moči v državi, majhen kraj postaja plen nepremičninskih mogotcev, literarne osebe se z minevanjem časa znajdejo v novih vlogah, edina stalnica ostaja vprašanje, kje je Silva ...

Sanela Banović; Spodbude; to je priročnik za zdravo življenje.

Sanela Banović je diplomirala na Medicinski fakulteti v Sarajevu, od leta 2011 pa je zaposlena kot gastroenterologinja v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana. *Bralca nagovarja: »Odprimo se za SPODBUDE – v sebi, soljudeh, navsezadnje v sistemski zdravstveni podpori.«* Avtorica je nastopila s predavanji po celi Sloveniji s svojo srčno močjo in z odločenostjo (tudi z osebno zgodbo o družinski stiski in veselju, bolečini in ljubezni do Sarajeva), želela je povedati o izkušnjah, resničnih primerih bolezni s presunljivimi izpovedmi pacientov, o preventivnem zdravstvenem sistemu v Sloveniji, ki je na visokem nivoju, želi podati veselje in zdravje čim več ljudem. Spodbuja k bolj zdravemu in kakovostnemu življenju. Predvsem pa izpostavlja 6 stebrov zdravja za več smeha, ljubezni, dotikov, objemov, modrosti, poguma, poštenosti, solidarnosti in povezanosti. Za kvalitetno življenje! *V našem telesu obstajajo tri glavne kleti, odpadne tekočine se nahajajo v prvi, hrana v drugi, tretja pa je psihološka. Kar se napolni, se mora tudi sprazniti, žal pa se te tretje kleti večina ljudi ni naučila predelati. Ko se psihološka klet napolni, se prazni v telo – od*

tod težave z zgago, želodcem, kislino, glavoboli, kronično utrujenostjo ... Zelo pomembno je praznjenje psihološke kleti v možganih; gre za skup nevronov, povezanih v krogotoke, ki zaje- mejo različne fizične strukture. Vse stresne situacije, ki jih shra- njujemo za kasnejšo predelavo, vplivajo na naš imunski sistem; zato po stresnem življenjskem obdobju lahko zbolimo kasneje ali pa tedaj, ko odidemo v pokoj. Neravnovesje med psiho in tele- som je vzrok številnih modernih bolezni. Zdravila ustavijo bolezni samo trenutno, psihološko blato (potlačena čustva) pa se nabira v telesu. Za ljudi je zelo pomem- ben dotik, ki predstavlja naravno protibolečinsko terapijo. Seveda se je včasih potrebno umakniti od stresa, tudi trajna umaknitev iz okolja, ki ti povzroča stres, je potrebna. Gibanje naj bo pri- merno starosti in sposobnostim. Komunikacija; vsaj 80 % vseh medčloveških težav je posled-

ca komunikacijskih šumov; to so glavni vzroki partnerskih in po- slovnih razhodov. Osamljenost, nejevolja, ljubosumje in še mar- sikaj so pogosti signali, da dolo- čene potrebe v razmerju niso za- dovoljene. Če ni komunikacije, ni rasti, in v petnajstih letih se nam zamenjajo mnoge celice v tele- su, zato se ne moremo oklepati »pogodbe« – poroke, ampak se moramo vseskozi učiti sprejema- ti drug drugega in ljubiti njego- vo drugačnost. Hudo kortizolsko razdejanje povzroči ljubosumje, kreganje, razdori in ločitve od (nekoč) ljubljene osebe. ... »Če smo semenu gneva pustili, da zraste v drevo, ga sčasoma ni več mogoče celega izrjavati, temveč mu lahko v najboljšem prime- ru samo še režeš veje ...« Tudi spolnost in spanje sta skupaj s komunikacijo zelo pomembna za dobro zvezo. Sanela pove o znanstvenem odkritju, ki pravi, da ljudje najbolj pozitivne hormo- ne tvorimo ob druženju s soljud-

mi. Ampak samo, če se imamo z njimi lepo! V možganih se tako sprošča preko 200 različnih sno- vi. Ti sicer ne bodo magično rešili vseh življenjskih problemov, nam bo pa dalo dovolj energije, da jih bomo lahko rešili sami. Naj nas v življenju vodi misel, ki jo zapiše avtorica tega priročnika: »Noben dan ni ničvreden. Nenadomestlji- vi smo v resnici samo sami sebi in svojim najbližjim ...« V priroč- niku se poučimo, kaj moramo storiti za boljše zdravje, o doti- kih, nevroznosti, komunikaciji, razumevanju, da prava tragedija življenja ni smrt, temveč vse, kar pustimo umreti, dokler smo še živi, o vsem tem lahko berete v delu Spodbude.

Spoštovani bralci Šmarčana,

slovenska pesnica Bina Štam- pe Žmavc je zapisala: *branje je potovanje na barakah besed prek tišine. Molčiš in poslušáš čenčanje daljav in sveta iz bližine.*

Naj vam bo branje v veselje.

Sergej Zvizdalo, OŠ Marije Vere, 5. b

Moje jesenske počitnice – doživljajski spis

Med jesenskimi počitnicami smo se z družino odpravili na izlet v bližnje hribe. Pot je bila sprva lahka in mirna, jaz pa sem užival v svežem zraku. A malo višje se je zgodilo nekaj nepričakovanega, kar mi je še danes močno ostalo v spominu.

Ko smo prišli višje po poti, smo zaslišali hitre ko- rake pred nami. Pogledali smo naprej in zagledali moškega, ki je tekel proti robu hriba, kjer je bil pre- pad. Na hrbtu je imel veliko jadralno padalo, ki ga je veter že malo dvigoval. Moški je tekel zelo hitro in mi smo se ustavili, ker nas je zanimalo, kaj se dogaja. Videli smo, kako je razširil roke in pustil, da se je padalo dvignilo v zrak. Ko je prišel do samega roba, ni upočasnil, ampak je odločno skočil naprej. Nje- govo telo je za trenutek viselo v zraku, nato pa ga je padalo dvignilo. Pred našimi očmi je začel mirno leteti. Videli smo, kako se rahlo obrača in sledi ve- tru. Kmalu nam je iz zraka pomahal in mi smo mu veselo pomahali nazaj.

Jadralec se je počasi spuščal nižje in na koncu varno pristal na velikem travniku. Zaželel sem si, da tudi jaz kdaj poletim kot ptica.

Besedilo in fotografije: Jože Arko

21. srečanje športnikov in medijskih osebnosti slovenije

Darila mladim nogometašem

Na nogometnem igrišču z umetno travo Športnega parka Virtus v Šmarci je v torek, 23. septembra, na državni praznik dan slovenskega športa, potekalo 21. srečanje športnikov in medijskih osebnosti Slovenije. Skupaj s podporniki in pokrovitelji ga je organiziralo Društvo Dogodek Kamnik. Zbrane je pred pričetkom nogometne tekme pozdravil in se jim zahvalil za obisk in prisotnost župan občine Kamnik Matej Slapar. V predtekmi so pod vodstvom trenerja Rajka Jeršina nastopili mladi nogometaši U 13 NK Kamnik in se izkazali, saj so nastopili v zelo slabih pogojih, in sicer močnem dežju.

Prireditev je zaznamovalo deževno vreme

Gostje so se pomerili v nogometu. V ekipi v belih dresih Triglava, ki jo je vodil Andrej Lanišek, so igrali nogometaši Gregor Židan, Robert Englaro, Xavier Juninho, Simon Zupančič, športni novinar Rok Tamše, glasbenik Matej Kregar, predstavnika Zavoda za turizem in šport Kamnik Luka Svetec in Franci Kramar.

Portret nastopajočih nogometašev

V ekipi v modrih dresih Lespala so igrali polkovnik Tomaž Strgar, ki je tudi vodil ekipo, nogometaši Nani Matjašič, Suad Fileković, Matic Funtek, Mirsad Veladžić in pevec Miro Todosovski.

Tekmo so spremljali: biatlonci Andrej Lanišek, Klemen Bauer, Boštjan Lekan, Andreja Mali, trener skakalcev Jani Grilc, tekača na smučeh Jože in Janez Klemenčič, tekač Bojan Galin, športna delavca Mitja Letnar in Kržišnik Ginter, trener vaterpola Darko Homar, gostitelj Tomaž Hrovat, župana Matej Sla-

Župan v družbi biatloncev

Trener smučarskih skakalcev Jani Grilc desno

par in Tone Zakrajšek, občinski svetnik Sandi Uršič, glasbenik Stane Kregar, podjetnika Andrej Omovšek in Matjaž Funtek, organizator Jože Arko.

Srečanje je bilo kljub deževnemu vremenu zanimivo in kvalitetno, kar je zaradi nogometnega znanja nekdanjih reprezentantov, razumljivo. Srečanje se je končalo z rezultatom 3:3, po streljanju »penalov« pa je zmagala ekipa Lespala z 8:7. Strelci golov

Mladinska selekcija U 13

so bili: dvakrat Todosovski in Židan, po enkrat pa Matjašič in Svetec.

Za napovedovanje, odlično vodenje in zabavni program je poskrbel Franc Pestotnik – Podokničar. Sodnik tekme je bil Janez Burnik. Ozvočenje je pripravil Damjan Krmavnar, za ureditev prizorišča, pogostitev ob igrišču pa so poskrbeli člani Društva Dogodek Kamnik. Srečanje so dokumentirali člani Foto kluba Kamnik. Po končani tekmi je udeležence gostil Tomaž Hrovat v Resortu Knez.

Svit Dimic, 8. a

Zrna svetlobe

*Srečni otroci so redki
in so v deželi le,
kjer so same sobote, petki
in ponedeljki ne.*

*A v tem pravem življenju,
sreča so le hlapi,
ki izginjajo v trpljenju
in boleči sapi.*

*Kot razlito črnilo
gre zloba, kjer so svetli še listi
in vzame vse, spremeni v gnilo,
vse napolni z goro zavisti.*

*Nekateri otroci so v vojni v Gazi,
nekateri izzivajo,
rojeni so z drugačnimi obrazi.
Nekaterim grozijo:
»Ti se me pazi!«*

*Kdaj je kdo otrok, ko je starec,
kdaj otrokova mama
pregloboko pogleda v kozarec.
Kdaj kakšen pride domov s slabo oceno,
ga oče natepe, vanj vrže poleno.
Kdaj kdo živi na cesti
in včasih koga kdo ima v svoji pesti.*

*A čeprav zloba na vse črno luč meče,
se najde tudi drobce sladke sreče.
Med vojno otrok dobi sladkarijo,
tisti, ki so izzivali ga zaradi obraza,
prenehajo s to hudobijo.*

*Tistemu, ki mu grozijo,
gre k varni osebi, varen povsem
in starec se igra,
lahko otrok se prebudi v njem.*

*Mama pijana nič več ne pije
in se zdaj zdravi,
tisti z enkami
dvojko skupaj spravi.*

*Tisti na cesti dobi kotiček udoben svoj,
polepša se mu svet
in tisti ujet
gre v boj.
Je zdaj samosvoj!*

*Lepše je zdaj,
čeprav ni veliko,
srečni otroci v vsaki mali stvari
najdejo raj
in si naslikajo lepo sliko.*

Besedilo in slike: Tina Tonin, Kulturno društvo Šmarca

Tradicionalna delavnica adventnih venčkov v Šmarci združila vse generacije

V soboto, 29. novembra, tik pred prvo adventno nedeljo, je v Šmarci potekala tradicionalna delavnica izdelovanja adventnih venčkov. Dogodek, ki ga krajani vsako leto z veseljem pričakujejo, je tudi tokrat pritegnil lepo število ustvarjalcev vseh generacij —

od mamic in otrok do najstnikov in ljubiteljev ročnih spretnosti.

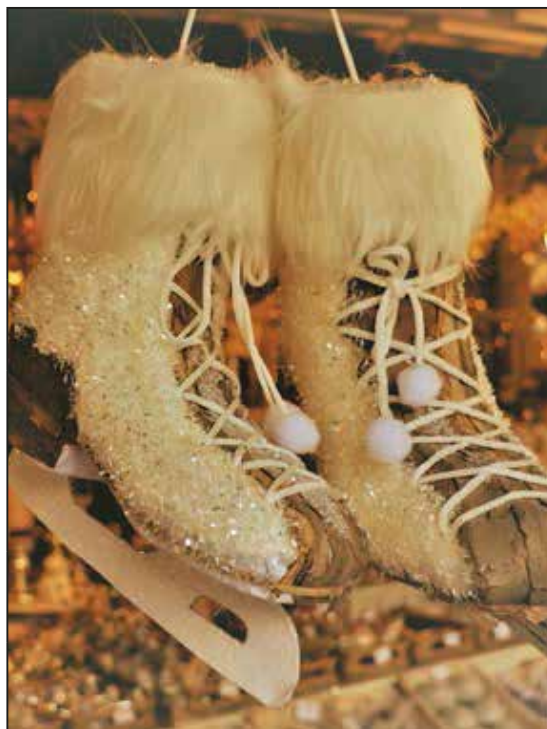
V sproščenem, domačem vzdušju smo se prepustili ustvarjanju iz naravnih materialov: mahu, smrečja, cipres in drugih zimzelenih vejic. Druženje je hitro prešlo v prijeten pogovor, saj se

pri venčkih ne prepletajo le vejičice, temveč tudi zgodbe, spomini in raznovrstne ideje.

Udeleženci smo ob zaključku ponosno odnesli domov svoje venčke – vsak drugačen, vsak poseben, prežet z adventno simboliko miru, svetlobe in upanja.

Nagradna križanka

						SESTAVILA SABINA ROMŠAK	OKSIDA- CIJSKO SREDSTVO	DALJŠI POHOD PO GORSKEM SVETU	ŠPORTNIK, KI POSTAVI REKORD	OPOMBA	POSLEDICA NESREČE	TOMISLAV	ČLOVEK, KI VSE VE	GLAVNO MESTO KANADE
						OTROŠKA DOBA								
						LASTNOST MOČNEGA ČLOVEKA			14				3	
						SEKANJE		2		SLOJ MALTE NA ZIDU			4	
						SLOVEN. BALETNI PLESALEC OTRIN				OPERNA ZVEZDA TISOČ GRAMOV				
						TEKMO- VANJE V HITROSTNI VOŽNJI						EDVARD WILSON ŽENSKO POKRIVALO		
						GOROVJE V J. AMERIKI					PESNICA ŠKERL			
						NAPLAČILO					PALAČINKA			
												1	ŽENSKA, KI OVIRA	NAPRAVA NAD ŠTE- DILNIKOM
	ALEŠ KOMATAR	TEŽNJA PO MONO- POLU	SLAV- NOSTNI MOŠKI SUKNIČ	PODZEMNI ŽUŽKOJED OLGA DOLAR				GORA NAD BOVCEM						11
ANTIČNA GLINASTA POSODA							POKRAJINA V SREDNJI GRČIJI		DEL TELESA DOKTOR		5			
BIVŠI TENIŠCI IGRALEC PETR						TENISAČ AGASSI KRISTINA						IVAN PREGELJ PASJA HIŠICA		
	NATRIJ ZVRST GLASBE			KNJIŽEV- NOST DEL DVORANE				6						
ČLOVEK, KI JE UMRL	7								VOHUNKA HARI VRSTA LINIJE					TRENJE
UPANJE			DUH. PRIPRAVNIK VOJKO ANŽELJIC		12					OLGA GRČAR	NIZEK ŽENSKI GLAS NINA URBANEL			
STAR KOVANEC						LETALO	9					KAREL OŠTIR AVTO OZNA- KA BELGIJE		
USTANOVI- TELJICA KLARIS	13						PODJETJE Z IZGUBO		10					

Geslo:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
---------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----

Podeljene bodo **tri praktične nagrade.**

Geslo pošljite do konca januarja 2026 na naslov:

KS Šmarca, Trg padlih borcev 2, 1241 Kamnik

ali na naslov e-pošte: ks@smarca.net

Sporočamo vam, da so srečni izžrebanci nagradne križanke, ki je bila objavljena v pretekli številki glasila Šmarčan in prejmejo nagrade, sledeči:

Petra Krivec, Bernarda Hribar in Mojca Jamnik

Čestitke vsem nagrajencem!

*KS Šmarca želi krajanom Šmarce
vesele Božične praznike in srečno
novo leto 2026.*

